

Izjava, izvzemši ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo ...

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v ...

Nova nezaslišana odredba proti kulturnim pravicam našega ljudstva

Tržaški prefekt prepovedal slovanske dramske predstave — Protestna brzojavka posl. Wilfana — Krivica se mora takoj popraviti!

Radi pravtako nekulturne kot nezmislne prepovedi slovenskih in hrvaških dramskih predstav se je posl. Wilfan včeraj zjutraj obrnil brzojavno do predsednika ministrskega sveta s sledečo brzojavko:

Eccellenza Presidente Consiglio Mussolini

Roma.

Protesto nome popolazione slava contro inaudita disposizione locale Prefettura vietante generalmente uso lingua slava rappresentazioni drammatiche stop ukase degno emulo decreto bilinguita giornali deve suscitare ripercussioni estero sdegno mondo civile stop imponesi immediata revoca riparando offesa dignita cittadini colpiti loro intangibili diritti culturali.

Ekscelenci ministr. predsedniku Mussolini-ju

v Rimu.

„V imenu slovanskega prebivalstva protestiram proti nečuvni odredbi tukajšnje prefekture, ki občno zabranjuje rabo slovenskega ali hrvaškega jezika v dramskih predstavah. „Ukaz“, ki je vreden tekmeč odloka o dvojezičnosti novin, mora provzročiti odmev v inozemstvu in ogorčenje kulturnega sveta. Stvar se mora takoj preklicati, popravilvi žalitev dostojanstva državljanov, ki so bili zaredi v nedotakljivih svojih kulturnih pravicah. — Poslanec Wilfan.“

Vtis včerajšnjega poročila o posredovanju dra. Wilfana pri tržaškem prefektu proti splošni prepovedi slovenskih in hrvaških predstav, je bil gotovo porazen za vso našo javnost. Ta prepoved nam pravi z vso odkritostjo, da se hoče našim socijalnim in kulturnim organizacijam — ki so našemu ljudstvu še edina zaslomba in tolažba v teh težkih in žalostnih časih — odtegniti še tisto malo mere svobode delovanja, ki so jo uživala doslej. Z udarcem proti našim društvom se hoče zaredi v življenjski živci — vse naše ljudstvo in mu onemogočiti tudi vsako kulturno in socialno uveljavljanje in snovanje. To je strašna in porazna resnica, ki jo govori našemu ljudstvu rečena prepoved g. tržaškega prefekta.

Seveda je g. prefekt tudi utemeljeval svojo prepoved. Ali kako? Da Eog pomagaj! Naglašal je, da nekatera društva prirejajo svoje prireditve brez oblastvenega dovoljenja. Denimo, da je res tako. Po vsej božji logiki pa bi morala oblastva prijeti le tista društva, ki so zagrešila kaj nezakonitega. To pa ne more biti veljaven razlog, da se radi tega kaznujejo vsa društva sploh — tudi tista, ki popolnoma ustrezajo vsem tozadevnim predpisom!

G. prefekt je rekel tudi, da glasom poročil, ki jih dobiva, društva zlorabljajo svoje prireditve za iredentistične namene. Ta argument je dostojen onega prvega, če ni še bolj — recimo blago — čuden. Prireditve se vendar vršijo pred očmi organov oblastev. Iredentistične demonstracije so kaznjive po zakonu. In čuvarji zakona so pri prireditvah navzočni državni organi. Njihova stvar je, da poslušajo, če se je dogodilo kaj takega in da potem oblastva pokličejo odgovorne na odgovor, oziroma uvedejo proti njim kazensko postopanje. Nikakor pa taki slučajji — tudi če bi se res kje dogodili — nikakor ne opravčujejo, da se s takimi splošnimi odredbami kratijo splošni pravice in svobode, ki jih uživajo državljani v vsaki res svobodni državi. Ta prepoved ima svoj — vreden primer v tistih zloglasnih odredbi, ki je hotela našim listom nariiniti dvojezičnost in ki so jo morala oblastva hitro umakniti radi nje krivičnosti, nezmišlnosti in gorostasnosti. Osrednja vlada je

bila prisiljena dezavuirati svoje lastne prireditve. Z rečeno prepovedjo pa je g. tržaški prefekt dezavuiral — samega sebe! Ob nastopu svoje, s toliko odgovornostjo spobne službe je rekel v svoji poslanici prebivalcem dobesedno: „Z dušo, uprto proti svetli in srečni bodočnosti bom v svojem delovanju prežet z najvišjimi načeli pravičnosti, ki so mogočec činitelj socialnega napredka in ki morajo posebno veljati na ozemlju, kjer se križajo težka mednarodna vprašanja in sosedni narodi gledajo na naše delo ter ga sodijo.“

S temi besedami je g. prefekt jasno povedal, da se v polni meri zaveda količiny svoje naloge, da se zaveda dejstva, da zunanji svet gleda pred vsem na ravnanje z drugorodnim prebivalstvom v deželi. Splošna prepoved naših prireditev torej ni le vnebovpijoča krivica, s katero se hoče udariti najelementarnejše kulturne interese slovanskega prebivalstva v pokrajini, marveč je tudi tako groba politična napaka, ki bi jo mogel zagrešiti k večjemu le kak podrejen in nerazsoden organ, ne pa visoki uradniki na tako visokem in odgovornem mestu, kakor so prefekti v naših omejenih pokrajinah. Vse to v tem večji meri v tem hipu, ko se med Italijo in Jugoslavijo vršijo pogajanja, ki jim je po sodbi uradnih in neuradnih činiteljev namen, da zapečatijo za dolgo dobo prijateljstvo med obema državama. G. prefekt je izjavil našemu poslancu, da je izdal ono naredbo po svoji inicijativi. Krivica, storjena našemu ljudstvu s tem ukrepom, je vnebovpijoča. Politična napaka, tako gorostasna, da ne moremo dvomiti, da jo bodo v Rimu — če je tam še količkaj politične bistrovidnosti — nemudoma preklicali! To zahtevajo imperativno oziri na čast, ugled in dostojanstvo uprave, pa tudi najelementarnejša skrb za potrebe notranje in zunanje politike države. Enkrat za vselej bodi konec praksi, da bi se smelo prebivalstvo celih pokrajin po nepotrebnem razburjati s takimi ukrepi, ki so nevzdržni ne samo za vsakega pametnega državnika, ampak tudi za slehernega človeka z zdravim naravnim razumom!

Seja ministrskega sveta

Gen. Ascleppia Gandolfo — poveljnik milice - Tiskovni zakonski načrt se predloži v terek zbornici

RIM, 29. Danes ob 10 se je sestel ministrski svet. Prisotni so bili vsi ministri. Ministrski svet je razpravljal o političnem položaju. Za poveljnika milice je imenovan general Ascleppia Gandolfo. Ministrski svet je sklenil, da predloži v terek poslanski zbornici zakonski načrt o tisku.

Na predlog ministra nacionalne ekonomije je bil odobren načrt pravilnika za izvršitev kraljeve naredbe z dne 30. decembra 1923 št. 3158, ki se tiče obveznega zavarovanja proti brezposelnosti, in načrt kraljeve naredbe, ki razveljavlja naredbo namestništva z 26. aprila 1917 št. 640 glede urnika za zapiranje trgovin. Seja se je zaključila ob 13.15. Prihodnja se vrši v terek ob 10.

Seja poslanske zbornice

Proslava Puccinija. — Razprava o kolonijalni politiki

RIM, 29. Na današnji seji poslanske zbornice se je pričela razprava o kolonijalni politiki sedanje vlade. Glasovanje o proračunu za ministrstvo nacionalne ekonomije je dalo naslednji rezultat: 231 glasov za, 8 proti. Ministrski predsednik je ob zaključku razprave na-

Še o delovanju gen. Balbo

Dve novi pismi bivšega poveljnika prostovoljac milice

RIM, 29. Včeraj se je proces Italo Balbo-«Voce Republicanca» nadaljeval. Republikanski poslanec on. Morca, ki je nastopil pri procesu kot priča, je popolnoma potrdil izpovedbe avv. Donatija, ravnatelja lista «Popolo», glede priprav in izvršitve umora župnika Minzonija v Argenti (pokrajina Ferrara). On. Morca je izpovedal, kako mu je nekdanji pokrajinski tajnik Beltrani, ki je bil pozneje izgnan iz fašistovske stranke, svoječasno odstopil spise, v katerih je natančno popisal delovanje generala Balbo v pokrajini Ferrara. Spisi so zbrani v posebni spomenici, ki jo je podpisal Beltrani; podpis je legaliziral neki notar, spodopisani sta tudi dve priči. Beltrani je priporočeval poslancu Morca, da sta bila morilca župnika Minzonija še po umoru skrita v hiši tajnika fasja v Argenti, g. Marana. Na pritisk g. Marana je moral Beltrani odpeljati morilca drugam, da tam počaka višjih navodil. Maran je bil nato aretiran. V Ferraro je prispel general Balbo, ki je sporočil Beltraniju, da se je treba na vsak način potegniti za Marana. Medtem je časopisje vedno bolj obširno poročalo o umoru Minzonija. Balbo je pozval k sebi dopisnika katoliškega lista «Avvenire d'Italia», ter mu je zagrozil, da ne sme več pisati o vsej zadevi. Od tedaj dalje se je omenjeni list omejil le na kronistične beležke. Beltrani je le izvajal navodila generala Balbo, ki je iz Rima vodil vse fašistovsko gibanje v Ferrari. Tako je na pr. gen. Balbo na neki seji v palači Viminale odredil, da se mora odposlati v Ferraro oddelek fašistov iz Perugia, da kaznuje fašistovske disidente v Ferrari. Na tem sestanku se je Beltrani protivil tej ekspediciji; tedaj ga je gen. Balbo zavrnil: «Ti si „bestija“! Ekspedicija je bila organizirana, fašisti so prispeli v Ferraro; toda Beltrani se je zopet uprl njihovega divjanju. Tedaj so mu odgovorili, da so prišli v Ferraro (iz Perugia) „delat“.

On. Morca je izjavil, da je pripravljen predložiti spomenico Beltranija, iz katere je vse to razvidno. Sodišče smatra to za nepotrebno; pač pa bi bilo dobro, ako bi Morca predložil pisma gen. Balbo, ki jih ima. Morca se je nato v naglici podal na dom ter prinesel naslednji dve pismi: Rim, 11. junija.

Drugi pismo:

Iz Ferrare mi poročajo razburljive stvari, medtem ko od Tebe nimam nikakih poročil. Kaj se dogaja in kaj misliš storiti? Ti moraš sedaj odločiti, nate pada vsa odgovornost. Na preizkušnji si.

Objem Italo.

P. S. Da boš natančno poučen o položaju, vedi da je bil pred kratkim v Bologni oni zgovorni učenjak Gatelli v družbi g. Ladislao Rocca.

Drugo pismo:

Rim, 17. junija.

Moj stari prijatelj,

O tem, kar je bilo rečeno, se ne da razpravljati. Treba je iti po ravni cesti. Na nogel Cast ferrarskega fašizma je zaupana Tebi. — V objemu Italo.

Pisma so bila pokazana generalu Balbo, ki jih je priznal za prava; nato jih je z vso silo vrge na mizo. Dostavil je, da mu je Beltrani večkrat ponujal pisma, ako mu da zato primerno vsoto denarja. Toda on, gen. Balbo, je kot poštnjak take ponudbe zavrnil. Med razpravo je bil gen. Balbo silno razburjen in blede.

Razprava se nadaljuje dne 4. decembra.

On. Giunta prihaja na vrsto

MILAN, 29. Znani politik Raimondo Sala je poslal ravnatelju lista «Unità» naslednje pismo:

Spoštovani g. ravnatelj!

Z ozirom na pismo generala Balbo se mi zdi umestno, da objavim tajno okrožnico, ki jo je razposlalo generalno tajništvo fašistovske stranke v Rimu, dne 11. marca 1924 na spodaj imenovane fašistovske zveze. — Iz okrožnice je razvidno, da pada odgovornost za vsa nasilja na načelnika vlade in vodjo fašizma. Obenem služi okrožnica v dokaz, če bi bil ta kdaj potreben, da se je fašistovska vlada vsikdar in ob vseh prilikah posluževala nasilnih sredstev: Rim, 11. marca 1924.

Pokrajinskim fašistovskim zvezam Alessandria, Cuneo, Novara, Milano, Pavia, Torino.

Po nalogu ministrskega predsednika in vodje fašizma in enodusnih sklepkih direktorja fašistovske stranke morajo gospodje pokrajinski tajniki smatrati za najvarnejša sovražnika fašizma gospoda Sala in Cesare Forni. Vred tega in vzporedno z navodili, ki jih je načelnik vlade razposlal pokrajinskim prefektom se mora imenovana dvema gospodoma onemogočiti življenje v pokrajinah, kjer imata interes, da vzbudita še večje razdore v svrhu izkoriščenja pri volitvah.

Ne smejo biti dovoljeni niti sestanki, niti zborovanja. Naj se imenovana gospoda pojavita kjerkoli, ju morajo vsi fašisti nasilno napesti.

Posebno naj se opozori fašij v Bielli, ki ni nastopil, kakor bi moral, proti navedeni izrazitima sovražnikoma fašizma in vlade.

Pričakujem brzojavnega odgovora s po-

ročilom, da lahko poročam vodji, da bodo povelja izvršena.

Generalni tajnik: Francesco Giunta. Tajna okrožnica pokrajinskega političnega tajnika v Novari:

Novara, 12. marca 1924.

Posiljam povelja iz Rima. Hočem, da se najstrožje izvršijo. Sala in Forni ne smeta nastopiti kot govornika v provinci. Če je potrebno, naj se ju pretepe. Pričakujem zagotovila. Fašistovski pozdravi.

Okrajni politični tajnik

Amedeo Belloni.

Hvala za gostoljubnost.

Alessandria, 28. novembra 1924.

Raimondo Sala.

Izpremembe v Jugoslovanski diplomaciji

BEOGRAD, 29. Danes je bil podpisan velik diplomatski ukaz. Emil Grol, poslanik v Atenah, je stavljen na razpoložanje, bivši poslanik v Atenah Jovan Marković je imenovan za pomočnika ministra za zunanje stvari. Dosedanji pomočnik ministra Jovan Vučković je imenovan za poslanika v Atenah. Ča generalnega konsula na Dunaju je imenovan Lazar Bajić, za generalnega konsula na Reki Filip Dobričić, za generalnega konsula na Krfu Spasoje Pavlović, za svetnika poslanštva v Rimu Milan Jovanović ter za šefa oddelka v oddeljenju za mednarodne pogodbe v ministrstvu za zunanje stvari Momčilo Jurišić.

V ministrstvu za vnanje zadeve je pripravljen ukaz, s katerim se imenujejo: Tiča Popović za poslanika v Rimu, Panta Gavrilović za poslanika v Budimpešti, Vojislav Antonijević za poslanika v Bruslju, ki bo vršil tudi dolžnost poslanika v Londonu.

Vprašanje razmejte med Italijo in Jugoslavijo postaja vedno bolj akutno

BEOGRAD, 29. Včeraj je tukajšnja blokaška «Pravda» pričela z ostro kampanjo proti ministru Zerjavu radi ustavitve razmejitvenega dela pri Logatcu. «Pravda» dolži dr. Zerjava, da oškoduje državne interese, ker se je potegnil za to, da se jugoslovanskim obmejnim prebivalcem ne dela pri razmejitvi še nepotrebna občutna škoda in ker je vztrajal, da jugoslovanska vlada in ker dr. Rybářa urgira svoječasno Mussolinijevo obljubo glede lojalne revizije meje. «Pravda» danes svojo kampanjo nadaljuje. Ljubljansko «Jutro» smatra, da so plačniki teh napadov na dr. Zerjava SLS in Italijani, v katerih korist so članki napisani.

Odeljenje za štampo ministrstva za zunanje stvari je izdalo uradno obvestilo: V zadnjem času so se posebno v Primorju širile vesti, da se sedaj pri pogajanjih v Bernkah dela na to, da se zopet ustanovi neki pristaniški konzorcij Sušak-Reka, kakor tudi da je možnost, da naša vlada pristane na železniško zvezo Zadra s Kninom. Pooblaščenici smo izjavili, da je ena in druga možnost izključena.

Novi visoki uradniki za Ljubljano

BEOGRAD, 29. Prosvetni minister je postavil za vršilca dolžnosti šefa prosvetnega oddelka v Ljubljani prof. dr. Pavla Pestotnika. Kakor poročajo bo bivši prosvetni šef dr. Bevk, imenovan na svoje mesto nazaj ter nastopi službo, čim se vrne z daljšega bolezenskega dopusta, na katerem se nahaja. Kralj je podpisal ukaz, s katerim se za vršilca dolžnosti agrarne direktcije v Ljubljani imenuje dr. Anton Šaplja.

Sudanski uporniki so se preduli

Podrobnosti o upor — Dva britanska oficirja pada, osem vojakov ranjenih

KARTUN (SUDAN), 29. Radi obstreljevanja cone okolo vojske bolnice so se sudanski uporniki predali. Dva britanska oficirja sta padla, osem vojakov pa je bilo ranjenih.

LONDON, 29. Semkaj so prispelo poslednje vesti o uporu dveh oddelkov 41. sudanskega bataljona. Upor se je pričel 27. novembra zvečer. Istega sta se udeležila dva oddelka imenovane bataljona. Oborožena sta bila s strojnicami. Angleški vojski so uporniki obkolili, naka so jih skušali angleški oficirji pregovoriti, da opustijo svoje uporniške načrte. Toda uporniki so nasvete oficirjev odklonili. Na lice mesta je dospel tudi vrhovni poveljnik čet v Sudanu, da posreduje. Uporniki se niso hoteli pokoriti tudi njemu ter so izjavili, da ne priznavajo njegove oblasti. Prišli so nato streljati iz vseh streljnic na angleške vojske. Podrobnosti o obojestranskih zubah niso še znane.

Ostali del 11. sudanskega bataljona je ostal zvest svojim poveljnikom ter je popolnoma discipliniran.

PARIZ, 29. List «Matin» dobiva iz Kaira: Razun treh zdravnikov je bil v Kartunu umorjen tudi 1 italijanski odvetnik. Obstoji verjetnost, da bo v Kairu proglašen preki sod.

Program turške vlade

Mosulsko vprašanje onemogočuje prijateljske odnose s Anglijo

CARIGRAD, 29. Ministrski predsednik Fethi Bey je predložil poslanski zbornici vladni program, ki vsebuje med drugim sledeče točke: Tobačna režija se odpravi. Posluževali se bomo tujeje kapitala, ki mu bomo nudili v naši državi velike olajšave in garancije. Hočemo predvsem poplačati notranje in zunanje dolgove ter dvigniti državni kredit. Armado moramo ohraniti v takem stanju, da bo vsikdar v stanu zagotoviti varnost domovini. V zunanji politiki bomo uvaževali prevzete obveznosti ter jih točno izpolnjevali. Pričakujemo od Društva narodov, da bo pravično uređilo mosulsko vprašanje in potem ne bo nikakih zaprek, ki bi ovirale prijateljske odnose s Anglijo.

Rakovski in pismo Zinovjeva

Angleške obtožbe sovjetov neupravičene

LONDON, 29. V svojem drugem pismu, naslovljenem na angleško vlado, pravi Rakovski sledeče: Pooblaščen sem od sovjetske vlade, da formalno ponovim, da je pismo Zinovjeva falzifikat, kajti tako pismo v originalu ni nikdar eksistiral. Radi tega ni nikakega razloga, da bi se morala sovjetska vlada opravičevati; saj je dokazano, da v številnih mestih Evrope in Amerike obstajajo organizacije, ki jih vodijo ruski protirevolucionarji. Ti ruski izseljenci fabricirajo falzificirane dokumente z namenom, da bi škodili mednarodnemu položaju sovjetske Rusije. ZSSR obžaluje, da se britanska vlada pri svojih akcijah poslužuje potvorenih dokumentov, okoliščina, ki bo brezdvomno usodopolno vplivala na bodoče odnose je med obema državama.

Pismo pripominja, da se sovjetska vlada nada, da bo britanska vlada v bodoče bolj oprezna pri obtoževanju ter natančneje pramatrala dejstva, na katera oslanja svoje uradne izjave. Če pa nova vlada v Angliji ponovi obtožbe, sloneče na potvorenih dokumentih, bo sovjetska vlada v zadevi pisma Zinovjeva zahtevala razsodišče. V slučaju, da bi britanska vlada odklonila razsodišče, bi s tem pokazala, da ne more dokazati one obtožujoče trditve, ki jih je izrekla za časa državnozborskih volitev v Angliji na račun sovjetske vlade. Rakovski ponovno izjavlja, da vlada sovjeto nima nikakih stikov s komunistično internacionalno ter bo po principu reciprocnosti tudi nadalje izpolnjevala prevzete obveznosti.

Orkan na Angleškem

Pomorska vojnja otežkočena — Več ribičev utonilo

PARIZ, 29. Vihar, ki razsaja te dni ob britanskih obalah, je povzročil znatno škodo. Več ribičkih ladij se je potopilo. Vihar je večer zvečer posebno narasel. V pristaniščih so se ukrenile varnostne odredbe, da ne utripajo ladje poskodb. Več ribičev je v zadnjih dneh utonilo na odprtem morju. V sled razburkanega morja je plovba otežkočena.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, dne 27. nov. 1924.

Volilni boj v Sloveniji — Dogovori strank — Radić v Sloveniji — Ljubljanski mandat — Povolilni račun — Rekonstrukcija vlade — Džemiet mešetari — Arcačija Per-narja — Naše ujedinjenje

Naše politično življenje se vendarle polagoma konsolidira. Razveseljivo je, da dokazuje to celo potek sedanjega volilnega boja. Lani smo doživeli brezmišelnost, da se na Kranjskem ni nič manj ko 100 kandidatov potegovalo za deset poslanskih mest. Letos se ta razcepljenost ne bo več ponovila v tej meri. Samostojni demokrati in radikali so se že združili in vse kaže, da doživimo še skupen nastop Samostojne kmetijske in Narodno-socialistične stranke. Tudi ni verjetno, da bi letos nastopil Sušteršič s svojo gardico samostojno in tako je gotovo, da se bo številni kandidatov znižalo skoraj za tretjino. Politično življenje se tako počasi ureja in fuzije postajajo moderne.

Po dosedanjih podatkih bodo v Sloveniji nastopile sledeče skupine, oziroma stranke. Najprej je omeniti Slovensko ljudsko stranko, ki ima še vedno najmočnejšo organizacijo in je tudi v volilnih gesli dobro založena. Njen glavni nasprotnik bo Nacionalni blok, kot nosilec najbolj odločne protiklerikalne politike. Kot tretje je omeniti kmetijske skupno z narodnimi socialisti, katerim se v naši meščanski javnosti sicer ne prorokuje dober uspeh, ki pa bi si mogli priboriti presenetljiv uspeh, zlasti če bodo zadovoljivo rešili vprašanje inteligence. Kako nastopijo razni socialisti, je še negotovo. Razbilost v njihovih vrstah je še vedno popolna in ne izgleda ravno, da bi se ta kmalu odpravila. Gotovo pa je, da bodo igrali socialisti na Štajerskem veliko večjo vlogo nego na Kranjskem.

Zelo mnogo se govori o nastopu radičevcev, ki so lani na mah osvojili na Štajerskem s samo enotedensko agitacijo dva mandata. V splošnem se prerokuje radičevcem znaten uspeh, v katerega pa bi se jaz upal dvomiti. Na Kranjskem bo treba za poslanski mandat najmanj 6000 glasov in teh se ne pribori kar v prvem zaletu. Naš kmet čita in s farbarijo se ne da slepomisiti na Kranjskem tako, ko na Hrvatskem. Tudi rozljanje z republiko ne bo dosti pomagalo. Silen je Radić končno le ob hrvaški meji in na Kranjskem ne sega njegovo gibanje preko Kočevja in Novega mesta, na Štajerskem pa kvečjemu do južne železnice. Ampak pri tem je pripomniti, da so kmetje zlasti v Posavju, kjer je pri lanskih volitvah dobil Radić zelo mnogo glasov, zelo razočarani in pri zadnjih občinskih volitvah, ki so se vršile komaj pred dobrim mesecem, so radičevci v Posavju na vsej črti zelo nazadovali. Tudi v Prekmurju ne bo imel Radić tako lahkega dela kakor lani. Na eni strani bo ravno otvorjena prekmurska železnica zelo škodovala Radičevemu protivladnemu gibanju, na drugi strani niso Radiću več sigurni madžarski glasovi in končno ne bo sedanja vlada tako mirno gledala njegove agitacije, kakor se je to godilo lani. Zaradi tega si sme Radić gratulirati, če bo na Štajerskem ohranil vsaj to, kar mu je padlo lani brez dela v naročje, niti govora pa ne more biti o tem, da bi napredoval.

Poleg teh strank in skupin bodo nastopili na Štajerskem še Nemci, ki kandidirajo zopet poslanca Schauerja in ki ima približno enake volilne izgledke kot lani. Mnogo se govori tudi o nastopu davidovčevcev, ki pa do danes niso niti še pričeli z organizacijo svojih pristav, dasi je

posebno v večjih krajih precej razpoložljivo za Davidovića. Zato za enkrat z aktivnim nastopom Davidovičevcev na deželi ni računati.

Nacionalni blok je nosilce svojih list za Kranjsko in Štajersko že imenoval. Da bo nosilec na Kranjskem dr. Gregor Zerjav, je bilo jasno že od vsega početka. Da pa je na Štajerskem proglasen za nosilca liste dr. Pivko, pa je splošno presenetljivo, da je bila ta kandidatura zelo topla sprejeta. Nacionalni blok si je s to kandidaturo organiziral Orjunaše, kar bo zlasti v volilnem boju zelo velikega pomena. Ker je poleg tega proglasil direktorji Orjuna, da smejo Orjunaši glasovati samo za stranke in kandidate, ki so za narodno edinstvo, je gotovo, da bodo tudi radi tega videli Orjunaši v tr. Pivku svojega kandidata.

Za Ljubljano ni še Narodni blok imenoval svojega kandidata, temveč samo izjavil, da pripada ta samostojni demokratiški stranki. Po Ljubljani se sicer že imenuje ime tega kandidata, ker pa ni stvar še oficijelna, nočem zaenkrat še imenovati imena. Dočim pa je spoznan glede dežele siguren, pa za mesto Ljubljano se ni definitivno. Radikalni ljubljanski odbor se pristal. Kako nastopijo v Ljubljani druge stranke, še ni ničesar gotovega, vrše se še pogajanja na vse strani in verjetno je, da bodo doseženi za mansikoga naravnost presenetljivi rezultati.

Pa zadosti o prilikah Slovenije, saj bo odločitev padla na juhu. V tem je namreč stvar: Ali se posreči Nacionalnemu bloku, da pomozči svoje posestno stanje na juhu države tako, da bo propadanje opozicijskega bloka jasno, ali pa uspe obraten dokaz opozicijskemu bloku. Da bi dosegel eden od teh dveh blokov svoje večino, ni ravno verjetno, zlasti ker je radič in njegova politika še vedno neznanca in zato bo v glavnem šlo le za to, da se bo štelo, katera stran da napreduje, oziroma nazaduje. Radikalni se tega tudi zavajajo in zato si nočejo še zapreti vseh vrat. Po volitvah se bo pač treba dogovarjati in pridobiti bo treba vsaj eno skupino, da bo v skupščini zasigurana večina.

Z ravnokar izvršeno rekonstrukcijo vlade je Nacionalni blok dokazal, da je vse notranje spore več ali manj srečno likvidiral. Vsem zahtevam njegovih pristajšev sicer ni ustreženo, toda doseženi so vsaj kompromisi. Tako Črnogorci ne dobe svojega ministra, toda zato imata ministra Grisogono in Trifkovič obiskati Črno goro in predložiti ministrskemu svetu obširno poročilo o potrebah Črne gore. In da dokazuje vlada svojo resno voljo pomagati Črni gori, je ministrski svet tudi že dovolil pol milijona dinarjev za regulacijo reke Bojane in osuševanje Skadrskega jezera. Ali bo ta znesek zadostoval, je seveda vprašanje in skoraj izgleda, da bo po volitvah reka Bojana ravno tako neregulirana kakor je bila pred volitvami. Popolnoma pa se je ustreglo Hrvatom, ki dobe kar tri nove ministre in sicer Šurmina, Drinkovića in samostojnega demokrata Krizmana. Slednji je prišel od ministrstva samo zato, ker je moral Grisogono odstavi trgovinsko ministrstvo Šurminu. Vidi se, da polaga vlada veliko važnost na prisotnost Šurmina in Drinkovića v vladi, ker hoče z njuno pomočjo razjediniti Hrvate. In ministrstvo za trgovino kaže jasno smer, v kateri se bo vršil naskok in da ne bo ta čisto brez uspeha, je precej gotovo, saj se nerazpoloženo ravno gospodarskih slojev proti Radičevim ekstraturam stalno veča. Zagrebški krogi so namreč še vedno jezni, da je Radičeva zaletlost vrnila vlado Davidovića in da so bile s tem pokopane vse nade Zagreba. Tudi poslanec Lovrečević se s svojimi pristajši pridno giblje, dasi ni verjetno, da bo dosegel uspeh.

V opozicijskem bloku so se razmere precej konsolidirale. V večini pokrajin je dosežen sporazum in izjemo dela zopet Radič, ki hoče pač pri vsaki priliki dokazati, da je jugoslovanski «enfant terrible». Gotovo pa je, da se bodo demokrati in zemljoradniški podpirali v Bosni in Južni Srbiji in vrše se pogajanja, da se doseže sporazum še v drugih pokrajinah.

Džemiet pa je zopet v svojem elementu in pridno mešetari. Bil je že skoraj dosežen med Džemietom in drugimi opozicijskimi strankami sporazum, pa so v zadnjem trenutku dejali džemietovci: «Jok, brate!» Vrhovno vodstvo njihove stranke je sklenilo, da zaenkrat ne sklene sporazuma z nobeno stranjo, temveč da bo šlo s tistim, ki bo dal več. Pri prejšnjih volitvah je bil Džemiet najbolj favorizirana stranka. Na 4000 glasov je dobil že poslanca, dočim so dobile druge stranke večinoma poslanca šele na 6000 glasov, zemljoradniški pa celo na 15.000 glasov. Jasno je zato, da bi si Džemiet rad zasigurati svoj privilegij in ker so Srbi neadini, je tudi verjetno, da se bo njegova namera posrečila.

Aretacija dr. Pernarja je povzročila ostro debato, če je bila z njo kršena poslanska imuniteta ali ne. Mnenja so deljena in značilno za naše razmere je, da nočejo pravnikovi povedati svojega mnenja. Po srbski parlamentarni tradiciji obranijo poslanci imuniteto do novih volitev. Tako se je tudi prakticiralo v Jugoslaviji. Dežema se to tudi še sedaj izvaja, ker poslanci razpuščene skupščine imajo še sedaj poslanske železniške karte. Jasno je tudi to, da so vse stranke v tem edine, da ne bi bilo dobro, če bi se ta tradicija kar na lepem odpravila. Nič se namreč ne ve, kaj se pride. Interesantno pa je to, da se mora ravno radičevski poslanec sklicevati na srbsko tradicijo in da mora s tem ne-

hote priznati, da je bil srbski narod vedno svobodoljub in da je gospod Radič grdo lagal, ko je tedaj dasprotno. Mimogrede bodi povedano, da se je obnašal poslanec Pernar tako, da je aretacijo skoraj zaslužil. Poulično psovovanje vendar ni naloga poslanca in kdor dela nečast poslanskemu mandatu, bi pravzaprav moral izgubiti tudi poslanske predpravice. Ljudi, ki psujejo, imamo končno zadosti tudi brez poslancev.

Praznik ujedinjenja praznujemo torej v znaku strastnih priprav za volitve, ki se pač vedno vrše v znaku ločitve. Moglo bi se valed tega napisati ganljivo sentimentalno jokarijo, pa mislim, da bi bila ta brezokusna in nepotrebna. Zakaj narod se mora ločiti na stranke, ker je nemogoče, da bi tudi v političnih rečeh bil ves narod enih misli. Bilo bi to slabo izpričevalo za narod, ker bi se mu upravičeno očitalo mrtvilo in apatičnost. Prezdrav pa je naš narod, da bi bil apatičen in zato ni strankarski boj nobena nesreča. Nesreča bi postal le, če bi se v volilnem boju izgubila vsem skupna misel na državo, če bi volitve mogle razbiti enotnost naroda. Te nevarnosti pa ni in sedanjí volilni boj je veliko bolj državotvoren, kakor je bil katerikoli drugi prej. In vsa strastnost borbe je končno le dokaz patriotizma, ker je vsakdo prepričan, da je le njegov sistem v korist države in naroda. To je seveda majhna zmeta, ki pa ni narodu v škodo. Zato smemo z radostnim srcem praznovati praznik ujedinjenja in volilni boj bo to resnico potrdil.

Narodni dom prodan

Teško nam je pisati članek, kakor smo se namerili. Bridke misli nas obhajajo, različni spomini nam vstajajo in razne slike se nam prikazujejo, od katerih se ne moremo odtrgati. Vidimo Narodni dom v sijaju: velika ponosna stavba, ena največjih in najlepših v našem svetovnem mestu, sezidana s prihranki našega slovenskega, zlatega ljudstva. Pred njim vidimo zbrano množico, ki je v svoji hiši slavila kulturno slavje, iz obrazov sije radost, oči se iskrijo od veselja in zavesti in izražajo nado vedno večjega napredka, vedno lepših zmag...

In zopet vidimo naš dom na dan nesreče: Ob huronskem kriku ga napada razdivjano ljudstvo, streljajo nanj od vseh strani, mečejo bombe, z železi udirajo vrata, krogle se odbijajo od zidov, bombe odletavajo in pokajo — od vseh strani tresk in pok. Kar naenkrat udere plamen iz vseh oken, grozen in strašen prizor! Prikazuje se na stehi postave, največ ženske, ki begajo in iščejo rešitve, množica pa strelja nanje od vseh strani. Na oknu tretjega nadstropja se prikažeta dve postavi, moški in ženska, ki se ne znata rešiti drugače kakor da skočita dol. Mož obleži mrtev, žena vsa zlomljena v nezavesti. Razdivjana množica se smeje in ironično plodkita. Grozen prizor! In potem zopet vidimo ostanek — razvaline našega doma in zidovje, samo zidovje, brez strehe, okrasni in balkoni iz kraskega kamna razpokani, odkrhaní. Prava slika rušenj! A še od enega spomina se ne moremo odtrgati. Od spomina na moža, ki je uničil, kar so slovenski žulji, slovenska varčnost in sposobnost s težkim trudom zgradila. — Francesco Giunta je junak tega zločina — takrat revež, neznan mož. On je tisti, ki je dal zažgati to lepo stavbo, v kateri so se nahajali ženske, i otroci, i tuji, ki so se nastanili v hotelu. On je tisti, ki je uničil to lepo stavbo — naš ponosni Narodni dom, spravljen v smrtno nevarnost mnogo ljudi in povzročil smrt tujca, ki si je prišel ogledat «la bella e gentile Trieste». A ni storil tega v hipu razburjenosti in ni se skesal svojega čna, ki je stal eno življenje. Ne — pobahal se je z njim! Zahteval je, da ga radi tega izvolijo za poslanca v italijanski parlament. Pohvalil se je s tem tudi v parlamentu ob proslavi junakov, ki so dali svoje življenje za domovino in v govorih na volilnih shodih, katerih enega je morala poslušati tja komandirana slovenska šolska mladež. In vedel je, zakaj se hvali in pred kom se hvali. Postal je poslanec, generalni tajnik vladajoče stranke, podpredsednik rimskega parlamenta in — bogataš. Na ruševinah našega milega doma si je napravil najlepšo karjiero!

Toda, proč s temi spomini. Zbrati hočemo vse svoje sile, da spisemo trezno poročilo.

Narodni dom je bil sezidan leta 1904. Sezidala ga je Tržaška posojilnica in hranilnica, registrovana zadruga z omejenim poročtvom. Sezidala ga je zato, da bo imela lastni dom za svoj urad in ker je spoznala potrebo poslopja za naša društva in za naše gospodarske in obrtne ustanove. Narodni dom je imel gledališko dvorano, telovadno dvorano, prostore za hotel, restavracijo in kavarno ter tiskarno. V njem se je koncentrirala naše narodno, posebno kulturno življenje.

Nekateri spravhajo v zvezo stavbo Narodni dom z društvom «Narodni dom». Pojasniti je treba, da ni med enim in drugim nobene zveze. Društvo «Narodni dom» je bilo nekaj let pred zgradbo Narodnega doma ustanovljeno po vzoru ljubljanskega društva «Narodni dom». Svrha mu je bila, da sezida za naša narodna društva potrebne poslopje, ki bi se imenovalo «Narodni dom» in da do tedaj preskrbuje našim društvom potrebne prostore, jim »to svrhu dovoljuje posojila in podpore in za naše potrebe tudi odpira gostilne in hotele. Društvo je nabralo še precej denarja in je pridno služilo svojem namenu. Ko je pa posojilnica sezidala svojo hišo venaj in prostorno, na način, da so bila glavna društva tam preskrbljena, je odpadel glavni namen društva «Narodni dom». Nikakor pa ni s tem postalo nepotrebno in je do-

janski tudi po zgradbi Narodnega doma dosti storilo za naša društva in posebno je pripomoglo «Soloha» do značne in zdrave telovadnice. Licenca za hotel, restavracijo in kavarno «Balkan» je bila na njegovo ime. Tisti, ki so kaj darovali za društvo «Narodni dom», ki so vplačali deleže, ki so nabirali kamenčke in nakupovali razglednice izdane na korist tega društva, niso torej prispevali za zgradbo sedaj končno zgubljenega Narodnega doma, temveč le pomagali društvu «Narodni dom», da podpira naša narodna društva, ki so bila v stiski glede prostorov ali sredstev za prostore.

Dne 28. t. m. je bilo zemljišče in so bile razvaline Narodnega doma prodane. Prozaična vsebina kupne pogodbe je ta: Tržaška posojilnica in hranilnica, registrovana zadruga z omejenim poročtvom prodaja v last družstvu «Società di ricostruzione» nepremičnino vložek št. 985 v Trstu, ki se nahaja na trga Oberdan št. 2, kakor stoji in leži z vsemi približnimi in pravicami (izvzemši odkodninsko zahtevo radi požiga stavbe), z vsem gradbenim materialom, ki se tam nahaja. Kupna cena znaša, kakor smo že poročali, 1.400.000 lir in je bila plačana ob podpisu pogodbe.

S tem bi se ločili za vedno od našega ljubega, milega Narodnega doma, na katerega nas vežejo tako lepi in tako strašni spomini. Žalostno je to, a drugače ni bilo mogoče. Odkodninski zahtevi se s tem nismo odpovedali, niti nismo te zahteve s tem najmanj kompromitirali. To vprašanje ni še končno rešeno in od svoje pravne zahteve nikakor ne odnehamo. Stavbe posojilnica ni mogla obnoviti. Po sedanjih cenah bi jo to stalo 4 do 5 milijonov lir. Vprašanje je bilo ali bi nam oblasti sploh

dovolile vzpostaviti našo hišo in ali je mogoče v Trstu Slovencec zidati dovolj močno stavbo, ki bi kljubovala vsem nevarnostim. Ruševine Narodnega doma so predstavljale za posojilnico veliko zgubo in veliko nevarnost. Odtegnjena je bila prometu glavnic, ki predstavlja vrednost nepremičnine, kakor se vidi iz pogodbe, v znesku 1.400.000 lir, kar je v škodo našemu gospodarstvu sploh. Posojilnica je izgubila obresti od te svote, to je okoli 100.000 lir na leto, katere izgube ni mogla več prenašati, in slednjič bi se ta visoka stavba sčasoma omajala in se utegnila zrušiti ter povzročiti škodo sedanjim hišam, ali pa mimoidečim ljudem. Za vso to škodo, ki bi lahko znašala več sto tisočev lir, bi bila posojilnica odgovorna. V posojilnici pa je naložen denar našega ljudstva, katerega je treba upravljati pametno in vestno. Odbor posojilnice nikakor ni smel spravljati ta denar v nevarnost, oziroma iskati kritje za vse te izgube pri še revnejših posojiljemalcih, s tem da bi jim nalagal višje obresti, nego bi bil moral. Ni kazalo torej drugega kakor, ko se je nudila prava prilika, to pogorišče prodati in s tem utrditi stanje enega naših najvažnejših gospodarskih zavodov, ki mu je prisojena velika in važna naloga na kulturnem in gospodarskem polju.

Kupna cena odgovarja približno vrednosti zemljišča, temeljev in materiala, oziroma zidov v kolikor so še uporabni. Kakor je bilo že po požigu od merodajne strani naznanjeno, je naša posojilnica mogla vztrajati kljub grozni nesreči, ki jo je zadela in bo mogla tudi nadalje služiti svoji svrhi povzdiga našega narodnega gospodarstva in s tem tudi naše kulturne moči.

DNEVNE VESTI

Nadaljujmo z obračunom!

Najprej kratko pojasnilo. Ne pišem zato, da bi polemiziral z obrekovalci. Pišem zato, da jih pokazem v pravi luči kot obrekovalce in da obranim sebe in stvar, kateri služim. Sedaj razglasujejo, da mi ne bode odgovarjali, kakor da gre za polemiko, ki se razbiline v nič, če ena stran umolkne. Meni pa njihovo molčanje je toliko ni prav, kolikor je vsako njihovo odgovarjanje nov pripomek za dokaz, da zavirajo in obrekujejo. Drugače pa me njihovo molčanje prav tako malo spravi v zadržek kakor njihovo kričanje. Njihovi zadnji napadi so mi bili v povod, da sem, dosti pozno, začel izpolnjevati svojo obrambno dolžnost. Ko sem jo pa začel, jo moram tudi izpolniti do konca, pa naj se po svojih taktičnih nagibih danes zavijajo v — dostojanstven molk ali jutri spet hotijo svojega prokletega rokodelstva.

Naprej torej! — Da bi me kolikor bolj očrnil, so me prikazali kot najbolj vplivnega moža v te in one strani jadranskega morja. Moja vpliv bi bil lahko pridno našim zadržam tistih šestnajst milijonov, ki jih je isti moj strašni vpliv pogljal dvema bankama v nenasitno žrelo. Kako to? Poslušajte obrekovalce-krščanske socialce (kako se to lepo rimal) in vse bo jasno. Italijansko vlado je enkrat neznanško tiščalo šestnajst milijonov lir. Ali se ji to pogosto dogaja, o tem molči zgodovina. Toda za časa genovske konference je bilo zares prav tako. Tega sicer nihče ni vedel, morda niti italijanski finančni minister sam, ali — jaz sem to vedel. In na mesto da bi se hitro odpeljal v Genovo in rešil italijansko vlado njenega težkega bremena v korist naših zadrž, sem v svoji črni, kapitalistični, bankiroki duši zasnoval naravnost peklenški načrt. Pouk sem Meffista Jadranske banke, Čra Kamenarovića, mu odkril skrivnost tistih šestnajst milijonov in ga poslal v Genovo, da jih pograbi za Jadransko banko in njeno nedolžno sestrico, Ljubljansko kreditno banko.

Načrt mi je uspel. Za hip je bil v nevarnosti. Dr. Engelbert Besednjak je prišel k meni, naj pojdem v Genovo. Laikno si je predstavljati moje zadrž. On sicer ni vedel za tistih šestnajst milijonov, ali za krščanske socialce-obrekovalce je vkljub temu jasno, da bi bil jaz, ko bi bil šel po Besednjakovem nagovarjanju v Genovo, morda pod vplivom njegove čiste, protikapitalistične, protibankirske duše, prekrizal Kamenarovičeve, namreč — svoje načrte. Wilfan-Engelbert bi bil prav gotovo prenašal Wilfana-Meffista. Zato nisem šel v Genovo. Drugih razlogov za to, da sem opustil ob svoji znani brezposelnosti kratki in zabavni skok na solčno Rivijero, ni mogoče zamisliti.

Ali še nisem bil iz zadrž, ko sem odklonil prvi Besednjakov predlog. Besednjak se je ponudil, da pojde namesto mene. Sedaj šele sem bil v zadrž. Kakor rečeno, on ni nič vedel o tistih šestnajstih milijonih, ali jaz sem si moral priznati, če pride Engelbert v Genovo, da bo moral Meffisto zbežati kakor vrag pred križem. In adijo šestnajst milijonov!

In zato sem odklonil tudi Besednjakovo ponudbo, da bi šel on namesto mene. Drugih razlogov za to seveda spet ni mogoče zamisliti, — dokler jaz enkrat ne razkrijem, kakšne politične posele mi je že takrat pripravil naš tako spretni in agilni mladi politik.

Kako je moja črna, kapitalistična, bankirska duša še enkrat posele morala trepetati za tistih šestnajst milijonov lir, o tem sem že dosti pisal. Vsičigali so se prvobornih krščanskih moralov in družbi mogočih zavezavcev, da bi dosegli prekrižanje pisane, podpisane in za vse udobnečene obvezne pogodbe. Ali tudi takrat se je pokazal moj strašni, pogabljal upiv. Proti raznim jugoslovanskim ministrom, proti državnim banki, proti nastetnim nasprotnikom Jadranske banke, da celó proti

Ščeku in Besednjaku, skratka proti vsem dobrim silam sem nastopil jaz in sem, o groza, napisal enega svojih tako težko prebavnih člankov v «Times», pardon v — «Edinosti», ter glejte: «afilavit et dissipati sunt», in tistih šestnajst milijonov lir, skoraj že iztrganih iz znanega nenasitnega žrelo, se je spet pogreznilo vanj. Da sem v ostalem, če se ne motim, svoj članek napisal celó potem, ko je bil denar že izplačan in žal tudi porabljen, to ne menja na stvari.

Ali še nekaj. Med dvema hudodelstvom, odklonitvijo Besednjakove ponudbe in objavo tistega članka, sem priredil še grdo komedijo. Ko je namreč krava že bila iz štale in so svetomargeritske konvencije že bile podpisane ter italijanska vlada ni imela niti ene stotinke več na svojo razpolago, sem si dal brzojaviti od g. dr. Otokarja Rybára, naj pridem radi zadržnega vprašanja v Rim. Kdo je g. dr. Otokar Rybár, to danes vsak Slovenec in Hrvat v Juljski Krajini dobro ve. Saj sta ga označila v svojem poljudnem obrekovalskem slogu «Goriška straža» (glavni urednik: dr. Engelbert Besednjak) in «Mali list» (glavni urednik ostaja v peresu: don Virgilij Šček). Glasom njihovega krščansko-socialnega, bratske ljubezni polnega pisanja dr. Otokar Rybár ni to, za kar smo ga neumni Tržacani imeli, za kar so ga vsi Jugoslovenci smatrali, kot kakšnega so ga sploh vsi, in zlasti tudi njegovi narodnopolitični nasprotniki spoštovali: namreč med lepim in sijajnim lastnosti, in predvsem tudi mož poštenjak od nog do glave in nesebičen politik, — nego upravni svetnik Jadranske banke z vsem tistim, kar sta glasili naših spretnih politikov tako lepo namigavali.

Jasno je, da je šlo za grdo komedijo. In da bo še grša, se jaz niti nisem odzval naročenemu vabilu, nego sem poslal namesto sebe g. dr. Josipa Agneletta, predsednika tržaške Zadrzne zveze. Saj sem dobro vedel, da je tistih 16 milijonov na varnem, ne slutite seveda, da jih bom moral še enkrat reševati — s svojim člankom.

Tako torej: v Genovo ne, v Rim ne, samo v zadnjem odlonilem trenutku v uredništvo «Edinosti» s tistim člankom! To so bila vsa moja pota za stvar naših zadrž. In vendar bi bil jaz, najuplivišji mož s te in one strani Jadranskega morja, lahko z eno besedo ali eno potezo rešil vprašanje.

Evo, v luči ironije, moje obtožbo in obsojbo, iz ust obrekovalcev! Jaz pa stojim na svojem mestu z mirno vestjo in gledam svojemu ljudstvu v oči, ne laskajoč se mu z lažmi in demagoškimi frazami, pripravljem, da mu služim s skromnimi močmi, dokler bom mogel in dokler bo hotelo.

Dr. Josip Wilfan.

Zakaj sem tožil dr. Biteznička?

Divji krik se razlega po lepi goriški deželi iz «Goriške Straže» radi Bitezničkove obsodbe. A ne krik ogorčenja ali sramote, oh ne, temveč krik zmagoslavja! Bitezniček je odšel iz razpravne dvorane kakor junaki zmagovalec, a tožitelj Slavik, njegov pravni zastopnik dr. Podgornik in celo priči dr. Gabrček in Vidmar in najbrž tudi poslušalci, ki niso njim po volji, — kakor poparjene ostrizene ovce! «Komedijski» so mi pravili prijatelji: «Hočete pokriti svojo blamazol!» «Ne», sem jim odgovoril jaz, ki jih poznam dobro, «odkriščen je ta izliv, ker odgovarja popolnoma njihovi morali v njihovem srcnem prepričanju!»

Poznam dobro njihovo dvojno moralo, po Bitezničku izrečno očitovano. Vem, da niso sposobni ločiti zmage od poraza, poštenja od lopovstva, dobro od slabega. V njihovem kričevnem pisanju, v katerem kopijo le debele prazne besede, ne da bi kaj stvarnega povedali, je izražena vsa njihova duševna in moralna mizerija.

Ali ste kdaj kdaj čitali ali čitali, da bi kdo opozval — ker je bil obojen — pravnega zastopnika nasprotnikov, ki vrši le svojo po-klicno ali — taboj v našem slučaju — tudi prijeteljsko dolžnost? Kje na tem bojem sveta bi se bilo, ki ni moralna popolnoma čep, drži čestiti priče in tako poštenjake, kakor dr. Gabrčič in svetilka Vidmarja, ki nista drugega storila, kakor da eta na vzmetne ood-

nikovo govorila resnico, ki pa gospodom ni bila ljubla. Mamlako je se, da bi pospavili na srabotni oder še vse tiste, ki so di upali pušati ta sramotni proces!

In ta slavni odbor «političnega društva Edinost v Gorici», ki me oboja, «da sem sprevjel jasko tajne seje od 7. febr. 1924. pred izraž jasnó javnost in celo pred forum državnih oblastev» — nota bene «vsebinsko tajne seje», na kateri se ni ničesar razpravljalo, kjer je Bitezniček samo proti Tržacanom razgrajal, sene podla razražil in prejel kifožni in ki se je razšla prejšnje se je začelo sploh razpravljati! Pojmasi mi slavni odbor, v čem tiči tajna vsebina te prazne seje!

Krasno se glasi v odborovem komuniketu tudi slavospev Bitezničkovi «neustrašenosti». Bitezniček mi je očital, da sem podkupljen. V svojem pismu pisanem istega dne mi to očitanje potrjuje z različno, da ni mislil reči da sem materiatno podkupljen. Podkupljen pa sem, po njegovem mnenju, vendarle, toda na drugi način. Ko je oklofutran, se neustrašeni Bitezniček potukne in se izvija, da ni mislil za-liti, da ni nobenega povoda se jeziti i t. d. Ko je pozvan na sodišče, se njegova neustrašenost stopnjuje do laži, češ da njegove besede niso bile meni namenjene. Da bi se izognil vsaki nevarnosti se skrjuje za «ta boljša» izmed svojih dveh slovnih slovenskega jezika. Taka neustrašenost bi zaslužila lepši monument!

Ravno tako je seveda Bitezniček zaslužil pohvalo za svoje junatstvo, da ni pokazal pred državnim oblastvom svojega materijala obstojega iz «samih notranjih političnih razmer našega naroda» Bitezniček je žalil in podlo obrekoval: pozvan je bil, da ali preklči ali dokaze. Žaljeni obrekovani je zgrešil, obrekovalec je — žrtvel! To je tista izmed dvojne morale, ki bolj «paša» gospodov za ta primer. Se dobro da jim ni treba «te druge» slovnice.

Pa to ni dosti! Bitezniček, se laže, zanika, je bil že pismeno priznal, samo da bi se osodbi izognil. Mora priznati da nima nobenih dokazov, nobene podlage za svoje očitanje v smislu izrečenih besed. Zato skuša dajati svojim besedam drugačen pomen samo zato, da bi se rešil obsodbe in blamaže. A to za odbor našega goriškega odpadniškega društva je samo skrb za naše revno ljudstvo, za naš narod — a ne za lastno kožo. Sicer kako je mogoče z «notranjimi političnimi razmerami» dokazati možu, da je podkupljen! In to bi bil moral Bitezniček dokazati če bi hotel zmagati pred poštenim častnim sodom, pred pravičnim sodnikom ali pred razsodnim ljudstvom. Sam pa je pismeno in ustmeno dovolj jasno priznal, da za tako obrekovalno žalilno očitanje nima nobene podlage. Da ni torej razgledal, in t. sodnikom nobenega materijala, tiči vzrok v tem da ga ni imel. Vsa drugi bi rekli, da je Bitezniček pogrel, a njegov odbor mu izreka za to «iskreno zahvalo». Bravo!

Zakaj nisem hotel sprejeti ponujenega mi častnega sode? Povedal sem dovolj jasno tečaj pogajanj v Gorici. O tem poročila izrpolno «Edinost» od prošlega četrtka. Ponavljam: Prisivajam si pravico, da obrekovalca, strahopetca in lažnjivca razkrižkam brezobzirno. Kdor se je tako nečastno in kljavno obnašal kakor Bitezniček ne spada pred častni sod. Afera kakor častna je bila zame dejanski likvidirana. Sodišču, v katerega bi Bitezniček poklical pristaja svoje dvojne morale, ne zaupam. Biteznički bi se mogel v interesu svojega naroda izogniti procesu pred drž. oblastvom s tem, da bi pošteno in krščanski popravil, kar je zgrešil. Pred sodiščem sem pa le hotel javno dokazati, da sem pošten in da je Bitezničkovo očitanje prazno obrekovanje. Javno razpravljanje sem mogel pa doseči le pred sodiščem; javno razpravljanje sem pa moral zahtevati, ker je Bitezniček pritrldil javnemu blatenju moje osebnosti izvršev mu po njegovih somišljenikih. Niste se ženerali me javno blatiti, ne smete mi braniti, da bi si iskal javnega zadoščanja. Toda zastoj v Vanji o tem govoriti, Vi ste bogati a jaz revež, jaz imam samo eno moralo v politiki in v zasebnem življenju, a Vi dvojno in sicer dvojno za vsako priliko.

Napisal sem to le za poštene in razsodne ljudi, katerih je pa med našim ljudstvom več nego si Vi mislite.

V Trstu, dne 29. novembra 1924.

Dr. Edvard Slavik.

Proti razkolniški gonji «Goriške Straže» in «Malega lista»

(Dopis z Goriškega).

V zadnjem času kar mgoli napadov v «Gor. Straži» in «Malem Listu» na gotove osebe pri vodstvu političn. društva «Edinost» v Trstu. V teh člankih so nekaka prikrita namigavanja katerih namen je vzbuditi med našim ljudstvom sum o poštenju dotičnih oseb, ter jim tako škodovati na ugledu. Razume se, da jim ne bešel noben pameten človek na limanice, ker vsakdo lahko uvidi, kako se ti gospodje ogibljejo dokazov, kadar se jih prime za besedo kakor se je to zgodilo pri obravnavi dr. Slavik in dr. Bitezniček 25. t. m. v Gorici. Vendar taki napadi lahko veliko škodujejo. Ljudstvo lahko pripravijo do tega, da bi zgubilo zaupanje v vsakega javnega delavca. Predvsem pa ne more imeti nikakega zaupanja v tiste, ki se pečajo s takimi neosnovanimi in nepotrebnimi napadi. Ker je samoobsebi umevno, da se napadence brani, se obenem ubija energija in čas, ki bi se lahko uporabil v koristnejše svrhe. Sicer so pa ti ljudje mnenja, da se napadence ne sme braniti. Sam sem bil priča, ko je na nekem zborovanju hotel posl. dr. Wilfan reagirati na napade teh gospodov, češ — ste imeli pogum me napadati, vedite da se bom tudi branil, — a so ga ravno ti gospodje prosili, naj ne govori, ter končno to s prošnja in silo tudi dosežili. Mi, ki živimo na deželi, tako obrekovalno najstrože obojujemo. Naj bi se mesto da se pita ljudstvo s takimi članki, pisalo za ljudstvo kaj koristnega. Če je pa kdo res kaj zakrivil, naj se to javno in odkrito pove, brez takega nečednega sumničenja in namigavanja. Ljudstvo je tega sito do grla!

Kaj je z našim «Iredentizmom»?

Ze nekaj časa sem opažamo v tukajšnjem italijanskem tisku zanimiv, ako ne celo zabaven prizor. Eden zažigi, drugi pritake potem s svojo gasilnico in skuša gasiti. Gasilec je poznani gospod iz Postojne. Priznati mu moramo, da manevrira precej okretno s svojo gasilnico ali uspeha le ni. Kajti kmalu nato se oglasa zopet kdo, da krepko zapiha v pepel, pod katerim ogenj ni dalje.

Nekaj podobnega smo dozvelili tudi te dni. Kakor že tolikokrat je «Il Popolo di Trieste» pred dnevi zopet naperil najhujše klevete proti našemu ljudstvu. Zlotinska dogodka v Padovi in Korobji so zgrešili pripadniki našega ljudstva. Pa ne morda v kaki hipni razburjenosti, radi kakih zasebnih ali osebnih razlogov, marveč iz političnih, iz sovraštva proti Italijanom, iz mržnje do države in upor-

nosti proti oblastnim organom. To mrzijo pa podpirajo slovenski duhovniki in učitelji. Tei obzori je sledil običajni poziv na naslov oblasti: pritisnite jih še hujše vse skupaj! V izvestnem italijanskem časopisu se ponavlja stalno ista pesem: Slovani so uporen in nevaren element, ki se alepo pokori svojim hujškaskim voditeljem. Ti pa sledijo navodilom iz inozemstva.

Tudi zadnji izbruh v rečenem glasilu je menda vzneliral postojnskega gospoda, ki — to mu je treba priznati — nekoliko treznejše in razsodnejše motri stvari in ve zato, da so take metode proti slovenskemu prebivalstvu zgrešene, da ne bližajo k cilju, marveč priu- vijajo olje v plamen.

Zato je tudi to pot prihliel v isti «Popolo di Trieste», da iz svoje gasilnice spusti nekoli- ko vode na razgrete glave in jih pouči, da ne ubirajo pravih poti. Mož iz Postoje dokazu- je v svojem dopisu svojim tržaškim prijatel- jem, da med Slovani — ni irendentizma! Da pa jim nekoliko osladi to grenko lekcijsko, priz- nava, da en del Slovanov res gleda preko meje, da je še v njih od Avstrije privojenjati duh. Potem pojasnjuje, da se ne more zahte- vati, da bi se Slovani kar nenkrat iznebili te duševnosti. Drugi del Slovanov pa noče — tako modrije dalje — nič vedeti o kakem slovenskem in jugoslovenskem irendentizmu. Stevilo takih Slovanov da narašča vedno bolj. Vedno bolj vzbujljajo italijanski jezik. V raz- nih središčih — v Postojni, Vipavi, Idriji td. — govorijo otroci že «magnificamente» italijanski jezik in ljudje govorijo čisto italijansko — v krmah igrajo na karte! Čuje le! V primer, kako se širi italijanski jezik med našim ljud- stvom, navaja dopisnik, kako je neki duhovnik v Senožečah — ki je, seveda «bravo» — pro- povedoval v italijanskem jeziku — italijanskim arditom.

Radi teh neskladnosti, ki naj varajo italijansko javnost glede resničnega stanja stvari, se ne bomo na dolgo preekali s postojnskim gos- podom, ker uvažujemo, da se zadovoljuje z malim, kogar resnica sili k skromnosti. Če mu je že dejstvo, da otroci poznajo nekoliko ita- lijanskih besed, ki so jim jih v šoli mehnično vtepli v glavo, ali pa če kak slovenski neza- vednež in špekulant mrcvari lepi italijanski jezik dokaz, da se naše ljudstvo odreka svojih pravic in svojega jezika, če mu je že to do- volj — ker ni drugega — pustimo mu to ve- seljel Istotaka je z argumentom, da razni de- lavci pripadajo k njihovi sindikalni organizaci- ji. Kaj naj storijo reveži, ko pa vsi nad njimi neizprosni — morajo, ne ne — pojdi?!

Ko je podal nekoliko statistike o narodnosti prebivalstva v Julijski Krajini, kjer milostno priznava obstanek skoro pol milijona Slovan- ov, naglašava vnovič, da pravega irendentizma ni, izvemši malo manjšino, a še ta da se v svoji jezi omejuje na to, da sabotira italijan- ske naprave in italijansko kulturo. Kar se tiče kulture, mu bodi povedano, da je napisal drzno in grdo netočnost. Ravno zato, ker smo vsi brez izjeme uverjeni, da sedanja raznarodo- valna politika vnašja pokrajini ni v skladu s čustvovanjem kulturnega italijanskega nar- od, se borimo proti taki politiki. Postojnskega gospoda opozarjamo na izvajanja lista «L'ison- zo» (glej gorisrke vesti v večeršnjem «Edinosti»), ki ugotavlja resnico, da je sedanja obmejna politika le poslabšala položaj ter da so se ravno radi te politike drugorodci še bolj strnili v boju proti takemu sistemu. Posebno pa opo- zarjamo postojnskega gospoda na ugotovitve, da s tem ni nič pridobljeno za italijansko stvar, če se kak slovenski župan poklanja ka- kemu prefektu, podprefetu ali poslancu, ali če se kak drugorodci vozijo v Videm.

Postojnski gospod govori o «jezi». Meni menda, da s tem omalovažuje in kompromi- tira našo borbo za pravico in svobodo. Veliko pametnejše in koristnejše bi bilo tudi za ita- lijansko stran, če bi se pobavil z vprašanjem: odkod in zakaj ta jeza?! Ravno tega predmeta naj bi se ne izogibali! Govoril naj bi italijanski javnosti resnico, ne pa da ji slika Patjomki- nove vasil!

Res je: med našim ljudstvom ni irendentizma! V tem smislu namreč, da bi naše ljudstvo sploh odklanjalo življenje v tej državi! Le za- dovolnosti išče v nji! Naše ljudstvo je prepa- metno, da bi mislilo na kakše pustolovščine. Besedčenje postojnskega gospoda, češ da Italija ne more nič za to, da njene naravne meje tečejo preko tega našega ozemlja, je publika. Tudi naše ljudstvo ne more nič za to, da je to ozemlje priključeno k italijanski drž- avi! Ravno zato pa, in ker je sprejel dovr- šeni čin, je po naravnem in bojem pravu vredno drugačnega postopanja z njim, nego ga brani in hvali postojnski gospod. In to ne morda toliko iz notranjega uverjenja, ampak bolj z namenom, da tolaži razgrete glave.

NAROD SEBII

Naše požrtvovalne gospe in gospodične so si nadele tudi letos kakor običajno vsako leto ob tem času težko nalogo. Obdarovati hočejo naše najubožnejše med ubogimi malčki za Bo- žič s topljo obleko in najpotrebnejše z obuvalom.

Težka je ta naloga, ker nimamo društev, katera so prebitke celeotnih prireditelj zbirale v fond za dobrodelne namene; nimamo držav- nih podpor za naše siromaštvo, ker smo nebo- gledna deca, nimamo mecenov, ampak si mo- ramo sami pomagati. Naš narod je majhen in siromašen, a je vedno dokazal, da je vreden spoštovanja, ker se je ob vsaki priliki pokaz- al radodaren. Vsak tudi najmanjši dar je do- brodošel, ker slovenski pregovori pravi: «rno do zrna pogača in kamen do kamna palača».

Zato ne odklonite svoje pomoči — ker tako odzimate tudi pogum za nadaljno trnjevo pot in ob položnem računu koliko je bilo obdar- vanih siromašnih otrok, bo vsak s zadovolj- stvom si mislil — tudi jaz sem pripomožel.

Jugoslovenskim državljanom. Kr. jugo- slovenski konzulat v Trstu naznanja, da se bo vršila povodom državnega praznika ujedini- nja v ponedeljek dne 1. decembra od 10.45 do 11.30 slovenska služba božja v cerkvi sv. Spiridijona (ul. S. Spiridione).

Sprejem naselbine se bo vršil na konzulatu (trg Venezia) od poldne do 13.30.

— Izpušeni Orjunaši. V četrtke popoldne so bili iz zaporov celjskega okrožnega sodišča iz- puščeni inž. Marko Kranjec in drugi soobto- ženi Orjunaši razen treh, ki bodo izpuščeni v par dneh. Izpuščeni so bili, ker so se vse obdolžitve izkazale kot popolnoma neres- nične in izmišljene.

Društvene vesti

ZADNJA PREDSTAVA «MADAME BONIVARD». Na splošno željo ponovi «Čitalnica» pri Sv. Jakobu zadnjič to velezabavno burko danes ob 3.30 popoldne. Igra režira g. Marij Sila. Vloge pri tej igri so res srečno zasledene. Ta- ke igrajo v glavnih vlogah: g. Sila, ga Silova,

g. Terčič in g. «Celestina». Tudi ostale vloge so v dobrih rokah. Kdor se hoče enkrat res dodobra nasmejati, ta ve kam iti! Opozarjamo predvsem naše okoličane na to predstavo. Predprodaja sedežev še danes od 10—1 v gostilni DKD pri Sv. Jakobu, Campo San Giacomo 5.

— Kolašem. Danes ob 14.30 odborova seja, ob 15 pevska vaja. Prosi se za točnost!

— Miklavžev večer priredi podružnica šol- skega društva pri Sv. Ivanu v nedeljo 7. t. m. Ob 15. uri za otroke, zvečer ob 20 za odras- le. Pred nastopom Miklavža svira elitni orke- ster in poje pevski zbor. Po nastopu Miklavža se prikaže autor nove veseloligre.

— Žensko dobrodelno združenje priredi v sredo 3. dec. ob pol osmih zvečer predavanje pri Sv. Ivanu v društvenem prostoru. Predava- ja zdravnik-strokovnjak o «Slabotkrvnosti». Opo- zarjamo, da je predavanje namenjeno le odras- lim, zato naj matere ne vodijo s seboj pre- mladih deklic. Pač pa vabimo vse članice, naj se ga gotovo udeležijo. Ta bolezen je jako raz- širjena pri dekletih in zrelejših ženah, zato pa je potrebno, da pozna vsaka vzroke, posledice in odpravo.

— Rojan. Danes popoldne ob 5. uri bo v Ma- rijinem domu (S. Ermacora 13) igra «Dve ma- teri» v 4 dejanjih. Nato burka «Brez zajtrka».

— Javna knjižnica pri Sv. Jakobu. Ker mnogi čitatelji niso vrnili v predpisanem roku iz- posojenih knjig, jih vodstvo knjižnice tem po- tom opozarja, naj knjige nemudoma vrnejo, sicer bo prišel čitatelja ponje, in v tem slu- čaju bodo morali plačati globo. Sploh pa velja ta opomin vsem čitateljem, ker nepotrebno pridržanje knjig ovira redno poslovanje knji- žnice, kar je seveda le na škodo rednih čita- teljev. Knjižnica posluje redno vsako nedeljo od 10.—11. ure predp. v prostorih stare poli- cije pri Sv. Jakobu, kjer se tudi vpisujejo novi člani. Stroški za izposojevanje knjig so nezna- ni in ker je knjižnica preskrbljena z velikim številom raznovrstnih knjig, se vodstvo nade- ja, da jo bo občinstvo pridno obiskovalo.

Okoščani, ki jim je knjižnica pri Sv. Jakobu predeležil, si lahko izposojeajo knjige pri po- družnici knjižnice, ki jo je «Sent. Cit.» otvorila v hiši DKD v Rocolu. Ta knjižnica posluje v nedeljah od 10.—12. ure.

— Miklavž pri Sv. Jakobu. Tudi letos kakor vsako leto, nas pride obiskat Sv. Miklavž, bu- gato naložen z darovi za naše malčke in to- ga za odrasle. V nedeljo dne 7. decembra popoldne ob 3 se predstavi Miklavž otrokom v dvorani DKD pri Sv. Jakobu, ki bodo videli lepo igrice in bodo občudovali skratelječke in angelečke, ki tvorijo spremstvo Miklavža. Zvečer pa ob 7 pride Miklavž v dvorano v drugi, kjer ga bo mnogobrojno občinstvo pri pogrnjenih mizah pričakovalo. Pred nastopom se bo igrala kras- na francoska komedija, kateri bodo sledili balet in razni šaljivi prizori, tako da bo za vsake- ga zabave dovolj.

Miklavž je poveril Šentjakovski Čitalnici nalogo nabirati darove, katere bo on popold- ne in zvečer delil. Čas za sprejemanje darov je določen od 9. ure zjutraj do 1. ure popoldne v nedeljo 7. decembra. Paketi naj bodo dobro zavezani in naslov naj bo vidno napisan, ter drugačno ne bodo sprejeti. Podrobnosti pri- hodnjije.

— Tečaj za ročna dela v Škedenju prične zopet poslovtati v torek, 2. dec. ob navadni uri in v navadnih prostorih. Škedenjska ženska mladina, posečaj pridno tečaj za ročna dela! Odbor «Žensk. dobrot. združenja».

— M. D. Z. Rojan priredi danes izlet v trža-ško okolico. Vabljeni so vsi člani; ob 12.30 zbirališče pred cerkvijo, ob 13ih odhod.

Nada Peganova
Franc Škarja
poročena
Ljubljana, 30. novembra 1924.

Mali oglasi

28 HL ČRNEGA in 11 hl belega prvovrstnega vina iz koperske okolice na prodaj. Natanč- nejši naslov pri upravnistvu. 1531

ČUVAJ za dvorec in zemljišče v bližini Lovca se išče. Naslov pri upravnistvu. 1548

MOTORNO KOLO «Stuchi» 2 cilindra, tri me- njave, frikcijski na roko, magnet «Bosch», karburator «Eureka», porabi 4¼ l na 100 km, v prav dobrem stanju se proda. Na ogled v Nabrežini 216, Tence. 1549

DVA dvoprežna voza, v dobrem stanju, proda po nizki ceni Makso Milič; Repnič 3 p. Pro- sek. 1550

ANTON JUG, krojaški mojster, priporoča svo- jo dobroznano delavnico v via Udine št. 65. 1551

SLUŽKINJA, dekle, od 1 do 7 popoldne se išče. Naslov pri upravnistvu. 1555

4 SUKNJE, 2 površnika in več oblek se pro- dajo. Piazza degli Studi št. 2 II. Majerl 1556

TRGOVSKI POTNIK, z večeno prakso, zmoe- žen več jezikov išče primerno mesto. Ponud- be pod «zanesljiv» na upravnistvo. 15554

IZGUBIL SE JE majhen pes, temnorumen barve, po gobcu črn, pod trebuhom belkast; sliši na ime «Piči». Kdor ga pripelje v ulico Enrico Toti 4, Fürst, dobi 200 hr nagrade. 1557

POSTENO močno in zdravo dekle, zmoež- no vseh hišnih del, išče službe pri boljši družini. A. Jug, via Udine 65. 1553

BRINJE čisto, suho, plačamo od 1.65 do 70.—. Kupimo tudi med. Kmetijsko trgovsko društvo, Trieste, Raffineria 4. 1552

KAM GRES? K. Maksu Guliću, ki je odprl go- stilno «Bar Bayadera», Corso Garibaldi št. 32. Prodaja istrski rofošk in belo «malva- zijo» po L 2.80 liter, marsalo in vermouth po L 5.60, tropinovec po L 14.—. Kuhinja z gorkimi in mrlzimi jedili, vedno priprav- ljanimi. Kava express in vsakovrstni likerji. Specializirane gnjati pečene v testu, po L 1.50 porcija. Odprto do 1 ure popoldni. Svoji k svojim. 1451

SADJARJI Če hočete pridelati lepo in zdravo sadje pokropite v zimi vaša drevesa z 15% raztopino «Antiparassita» v vodi. To odlič- no sredstvo prodaja trgovka «Vino-gradija» v Gorici, Via Carlo Favetti 6. 1494

PO NAJVIŠJIH cenah kupujem: rabljene stro- je, staro železo, kovine, čunje, rabljene so- de. Znidarič, Via S. Giustina št. 8. Trst. 1454

PONUDBA Prva mlekarska zadruga v Vol- čah prodaja svoje odlikovano centrifugirano (čajno) maslo najbolje vrste, katerega izde- ljuje od 25—30 kg na dan skozi celo leto. Ponudbe za leto 1925 se sprejemajo do 20. decembra t. l. Prva mlekarska zadruga Vol- če — Volzana. 1537

HISICA (vila) s 4 do 6 prostori se kupi takoj. Ponudbe z navedbo cene in lege pod «Hi- šica» na upravnistvo. 1544

PIANINO, s križanimi strunami, mehanizem Renner, Struttgarth se proda v ulici Solita- rio 25/III. 1545

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz iz- voz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pi- salnega i. t. d. papirnatih vrečic ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 16

SABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zadržana. Sla- vec. Via Giulia 29. 1459

KDOR ŽELI v JUGOSLAVIJI popolnoma var- no in dobičkasno naložiti denar, naj se obrne na Gospodarsko pisarno d. z. o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1. 36/2

GLASOVIRJE v vsakem stanju popravlja, uglašuje, kupuje in ceni. Pečar, Trst, Via Molino a vapore 3/II. 7

Naša zavarovalnica
„UNION“
je največja svetovna zavarovalnica
Delniški kapital Fr. 20 Milijonov, zav. kapital v veljavi čez 70 Milijardov Fr.
Ustanovljena 1828.

Generalni zastopnik
AVGUST RAVNIK - GORICA
Corso V. E. 28, I. 444
— Zastopniki se še sprejemajo. —

Kmetiška gospodarska zadruga v Postojni
vabi na
občni izbor

ki se bo vršil
dne 14. decembra 1924, ob 2. uri pop. v Postojni št. 73.

- DNEVNI RED:
1. Poročilo načelnikstva s predložitvijo bi- lance.
 2. Poročilo nadzornikstva.
 3. Sklepanje o teh poročilih.
 4. Volitev članov načelnikstva.
 5. Volitev članov nadzornikstva.
 6. Slučajnosti.
- V Postojni, 28. novembra 1924.
(715) Načelnikstvo.

Županstvo občine Knežak
pri št. Petru na Krasu
razpisuje
službo občinskega tajnika.

Prosilci morajo vložiti na županstvo v Knežaku najkasneje do 10. decembra t. l. toz. prošnje, opremljene s sledecimi prilo- gami:

1. Krstni list.
2. Potrdilo o ital. državljanstvu.
3. Kazenski list.
4. Nравstveno spričevalo.
5. Šolska in službena spričevala.

Predpogoj: Znanje italijanskega in slo- venskega jezika v govoru in pisavi.
Nastop službe takoj. Plača po dogovoru.
Prednost imajo prosilci s prakso.

(718) Župan: Smrdelj.

PODLISTEK
W. Collins:
BREZ IMENA (180)
Roman.

«Ali je to vse?» je vprašal Noel Vanstone začuden.
«Dovolj je, da dobi admiral vaše premo- ženje po vaši smrti. — Zdaj pa nastane vpra- šanje, kako obvarujemo admiralja, ki je samec, pred spletkami tiste na vse pripravljene ženske? Z nekaterimi vrticami. Premoženje za- pišite admiralu tako, da bo vaša žena o tem zvedela, toda v pismu, ki more ostati tajnost med vami in admiralom, naložite mu, da naj sprejme denar za svojega nečaka Jurija Bar- rama. Recite mu, da se zanesete na njegovo poštenost in prijateljstvo do vas in vašega očeta, sicer pa ga itak dovolj časa poznate, da mu smete zaupati.
Tako ste obvarovali oba moža pred svojo ženo.»
Hotel ji je izraziti svoje občudovanje za ta krasni bojni načrt, toda ona ga je prekinila: «Počakajte še. Toda s tem ni še vsake nevar- nosti odstranjena. Prej ali alej bo tajnost pisma izdana in vaša žena se bo lotila Jurija. Zato je potrebno še ena ovira. Ali jo poznate? — Zastavimo ji pot z ženskimi šepetali. — Zenskim ni njena lepota ne zapečatenost prav nič nevarna. V pismu stavite pogoj, da se smora Jurij, če bi bil za vaše smrti še ne- ožujen, poročiti v določenem roku, sicer iz- gubi dedščino. In če se ne oženi, tudi izberimo zopet žensko, na katero naj preide premo-

DARovi ZA SV. MIKLAVŽA

Nekateri primeri:

- Rokavice, volnene, bele in barvane od L 4.50
- Čepica volnena, v vseh oblikah in barvah „ 4.50
- Predpasnik (čevčarček) za dečke „ 6.80
- Predpasnik fortunello za otroke „ 8.80
- Rokavice usnjate, v vseh velikostih „ 8.90
- Bajuco flanela, vezen, v lepih barvah „ 13.50
- Necessaire za vezenje in šivanje, usnjati, imit. usnja, pe- luche in slama „ 15. —
- Jopica volnena, pletena „ 16. —
- Oblečica volnena, v vseh barvah L 19.50 „ 16. —
- Suknjica volnena, v vseh barvah „ 26. —
- Klobuček usnjati, s pasom, novost „ 29. —
- Kožušek lapin, bel „ 120. —

Velika izbira punčk, kletk z živimi, torbic, manicures, črnilnikov, paletofs, oblek, pletenin, rokcev i. t. d. i. t. d.

ÖHLER

ALOJZIJ POVH
urur in zidar
Piazza Garibaldi 2, I. n. Tel. 3-29
Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupnje, popravila vsakovrstne pred- mete. — Korist vsakega je, da se preprča o cenah.

MIRODILNICA
MARIO FERLIN
Sv. M. Kosač zgoraj 2 Bivio. Tel. 774
prodaja na debelo in drobno. 10
Barve, laki, čopiči, špe, žebli, cement, sadra itd. Postrežba na dom.
Bogata izbira slikar. vzorcev (štamпов.)
— Velika izbira cepilnik potrebštin.

Veliki popusti!!
Vse obuvalo, ki se nahaja v skadišču
CORSO GARIBALDI št. 4 (tik kinematografa Royal)
bo prodano vsled odpu- stitve trgovine
z velikanskimi popusti

GIUSEPPE SPECHAR - TRST
Via S. Caterina 7, vogal Via Mazzini
naznanja cenjenim odjemalcem, da je prejel
veliko izbero tu- in inozemskega blaga
za moške in ženske obleke po konkurenčnih cenah.
Specialiteta: ANGLEŠKO in ČEŠKO BLAGO. 10

ženja in ta ženska bodi poročena sestra vašega nečaka Jurija.»
Zopet je hotel nekaj pripomniti, toda zopet ga je ustavila.
«Morda boste vprašali, čemu to tajno pismo? Ta tajna bo vašo ženo spjalala na napačno pot in ona bo izgubila mnogo časa. Čim dalje ji ostane vsebina pisma prikrita, toliko boljje za nas. — Kaj pravite k temu, gospod. Ali nisem skoraj tako spretna kakor vaš prijatelj Bygrave?»
Noel Vanstone je občudoval njeno bistro- umnost s istimi izrazi kakor nekoč kapitanovo bistroumnost.
«Pustite sedaj poklone,» ga je prekinila, «najprej mora biti pismo spisano.»
Narekovala mu je pismo, v katerem je ad- miralul nalagal, da mora dedščino odstopiti svojemu nečaku Juriju pod pogojem, da se mora poročiti (če ne bi bil že poročen ali pa če bi bil vdovec) tekom šestih mesecev po testatorjevi smrti. Poročiti pa se ne sme z vdovo, poroka mora biti javna in se mora vršiti v Ossoryju. Premoženje mora prepisati na ženo in otroke. Če bi se pa ne poročil, tedaj postane dedinja gosa Girdlestone, Ju- rijaeva sestra. Končno zaklinja admiralja, naj drži to pismo tajno.
Ko je bilo pismo napisano, ga je gospa Le- count še enkrat prebrala, zgrnila papir, ga je vedla zapetati in napisala naslov s tem le- dotokom: «Lastnoročno shraniti in odpreti na dan moje smrti. Noel Vanstone.»
«Sedaj pa je treba napravljati priljago!» je rekel Noel Vanstone, ki je mislil, da je konča- lo. «Oprostite, gospod, oporoka mora biti pod- pisana v navzočnosti dveh prič. — Pred hišo čaka kočijaž, ta bi bil za eno pričo, doma je

Dumfriesu, torej ga lahko poiščete, če je treba. Vaše služkinje so same grde ženske, toda kuharica se mi zdi še najmanj slaba. Pokličite kočijaža in kuharico in recite jim: «Podpisati moram neko listino in želim, da podpisate za priči.» Niti besedice več, gospod Noel. Ko bo to končano, uredim že jaz vse potrebno za potovanje.»
Šla je k vratom, da pokliče kočijaža. Ko se je vrnila, je bila kuharica že tam, se čudno muzala in gledala gospo Lecount prav malo spoštljivo. Kočijaž, postaran mož, je dišal po žganju, toda kot pristen Škot ni v ničemer dugem izdajal svoje pijanosti.
Noel Vanstone je ponovil, kar mu je bila upravičelica naložila. Kočijaž je pogledal na oporoko, kuharica pa ni odvrnila pogleda od gospe Lecount.
«Ali mi boste povedali prej, kaj je zapi- sano v listini, gospod?» je pripomnil kočijaž previdno.
Predno je hotel Noel Vanstone izraziti svoje ogorčenje, je gospa Lecount rekla: «Morate povedati možu, da je to vaša oporoka, gospod. Ko se podpisate, bo itak videl naslov oporke.»
«Aj, aj!» je rekel kočijaž in naglo pogledal naslovne besede oporoke. «Njegova zadnja volja in testament. Torej smo blizu smrti! Vsako meso je slama!» je nadaljeval in iz us- mu je dahnil oblak duha po žganju. Pobožnj- je obrnil pogled k nebu in nadaljeval: «Nado- vezite te besede k onim: Mnogo je poklicanih, a malo izvoljenih in dalje razodetje, prvo po- gljavje, od prve do petnajste vrste. Če to uva- žujete, kaj je potem vreden vaš denar in vašo bogastvo? Kolikor zadnja smet, gospod! In vaše telo? Illovica za lončarja. In vaše življe- nje? Sapa v vašem nosu.»

— Po dolgem romanju okoli zemlje je Miklavž naznanil, da bo spet enkrat, po dolgem času, obiskal naše Magdalene. In sicer jih bo obiskal v dvorani gosp. društva «pri Tirolcu» v soboto, 6. decembra popoldne, kjer bo obdaroval naše malčke in v nedeljo, 7. dec. zvečer, kjer se bo prikazal tudi odraslim in jih tudi obdaroval, če bo videl, da so bili med njegovo odsotnostjo pridni. Uprizorila se bo tudi ena burka in razne druge stvari. — Kdor se hoče malo pozabavati in nasmejati, naj pride v nedeljo, 7. decembra zvečer v dvorano gosp. društva «pri Tirolcu».

Iz tržaškega življenja

— Drzno vlomilsko podjetje v prosti lukci V. E. III — Blagajna Javnih skladišč izpraznjena. Zdi se, da se neizsledljivi tržaški vlomilci boje, da bi jim ne zarjavelo orodje, kajti v zadnjem času so postali nekam zelo delavni. Skoro ne mine tedna, da bi ne poskušali svoje večine na neki blagajni. Predpreteklo noč so se podali na «delo» v prosto lukco V. E. III., kjer so se vihotali v hangar št. 4 javnih skladišč. Očividno so svoj načrt dobro premislili ter ga izpopolnili v vseh podrobnostih, kajti prišli so v hangar brez posebnih težav. Kakor se je pozneje dognalo, jim je nekdo — brezdomno njihov pomagač, ki se je zvečer skrival v hangarju — odprl vrata od znotraj. Zlikovci so nato s pomočjo ponarejenih ključev prišli v urad ekonomata Javnih skladišč, kjer so «operirali» veliko blagajno; navrtali so jo na levi strani ter s posebnimi vlomilskimi škarijami izrezali v jeklenem plašču dve trikotni luknji; pobrali iz blagajne znesek 4000 lir v gotovini ter za približno 37.000 lir kolkov in znamk.

Tatvino je odkril večerj okoli 6. ure zjutraj neki nočni čuvaj, ki je na svoje veliko začudenje našel vrata hangarja odprta. Ko je stopil notri in zapazil prevrtno blagajno, se je bil takoj na jasnem, za kaj gre. Varnostni organi, ki so na tozadevno obvestilo prihiteli iz kvartala na lice mesta, da ugotovijo okolščine, ob katerih je bila izvršena tatvina, so zaplenili razno vlomilsko orodje, ki so ga svetrovci pustili na licu mesta.

— Tatovi oplenili vilo avstrijskega konzula. — 20.000 lir škode. Neznan zlikovec so predpreteklo noč izvršili veliko tatvino na škodo barona Edvina Wersbacha, konzula avstrijske republike. S pomočjo ponarejenih ključev so se prikradli v vrt vile, ki se nahaja na trgu Scorcola št. 529, ter siloma odprli omejeno prtično okno, skozi katero so se skobacali v hišo. V jedilni sobi so odprli vse omare in predale ter pobrali vse srebrno jedilno orodje in dragocene posode. V drugi sobi so se preskrbeli z oblekami in finimi kožuhji. Pred odhodom so se zlikovci spomnili, da se po tako nevarnem postu prilže dober prigrizek. Zato so na vrtu odprli kurnik ter pobrali vse kokošji rod — po številu 12 glav — v svoje malhe. Očividno dve kokoši nista bili zadovoljni z nepritrakovanjem sešitvijo in ker sta najbrž preglasno izražali svojo nevoljo, so jima zlikovci kratkotalo vzeli glave, katere so potem pustili pred kurnikom. — G. konzul Wirsbach trpi radi nezadežnega obiska okoli 20.000 lir škode. O zlikovcih ni nikakega sledu.

Loterijske številke
izrebrane dne 29. novembra 1924.

Bari	74	56	71	19	85
Firenze	28	85	76	36	83
Milano	33	11	4	75	44
Napoli	39	27	54	46	59
Palermo	7	66	52	2	33
Roma	83	46	38	19	69
Torino	77	32	41	30	57
Venezia	76	65	86	44	37

Iz tržaške pokrajine

— Postojna. V petek dne 5. decembra se priredi «Miklavžev večer». Starši, kateri žele obdarovati svoje otroke, naj izročijo darila pri g. Petricu ali g. Piklu.

— Iz Krepelj. Dne 22. t. m. je umrl tukaj Avpeljaj, ki se je imel vršiti dne 2. decembra, je prepovedan radi bolezni med živino na parkljih. Tudi prašiči ne smejo priti na semenj. Semenj z drugim blagom pa se bo vršil kakor po navadi. — Vaški načelnik.

— Iz Krepelj. Dne 22. t. m. je umrl tukaj Avgustin Orel, oče občinskega tajnika g. Franca Orel. Pogreb se je vršil dne 24. t. m. ob veliki udeležbi ljudstva pevsko društvo iz Dutovelj, mu je zapelo nagrobno, prečastiti naš duhovnik gos. Henrik Sonec je imel ganljiv govor. Blagi pokojnik je bil rojen v Avberju in je dosegel starost 72 let. Leta 1882. je prišel s soprogo sem v Krepelje. Bil je gostilničar, potem je kupil neko posestvo in je v svojo pridnost postal premožen. Bil je tudi občinski starešina ter več let predsednik tukajšnjega vinarskega društva. Bil je prijazen z ljudmi zato so ga tudi vsi spoštovali «Večna luč naj mu svetli! Naj omenim ob tej priliki, da je tukajšnje pokopališče lepo okrašeno z raznimi nagrobnimi spomniki, katere je jako izvrstno naredil klesarski mojster gosp. Anton Šuc iz Dutovelj. Njegovo delo občudujejo odlične osebe.

— Vreme je letos zelo spremenljivo. Dne 16. t. m. smo imeli 4 stopinje Celzija pod ničlo, dne 27. t. m. pa 12 stopinj nad ničlo. Ker je mrzav prepustil, se razvije bolj tudi promet z mestom. Iz Trsta so pričeli prihajati kupci v naše kraške vasi in kupujejo teran.

Vesti z Goriškega

TRG SV. ANDREJA.

Za starodavni trg so že vse priprave gotove. Letos bodo oni, ki so pokopani na starem pokopališču, lahko mirno spali večni sen, ne bo motilo ropotanje in breščanje «ringenspilov»; kajti letos so stopnice postavljene na Izvoznem in Telovadnem trgu. Po mestu se že kvaciijo bahati kramarji, ki bodo s svojo zaokroženo besedo povzdigovali svojo robo: «Kupite ga, te hlače se ne zlomijo! In po lepi besedi omamljeni obiskovalci bodo kupili cele kupe blaga za malo denarja, a radi tega za malo časa. Tudi gostilničarji so že pripravljani na jutrišnji dan. Iz Standreža so že priromali «pičulati», piščanci pa iz cele dežele. Manjkajo le gostje z žepi, polnimi denarja; a takih bo prišlo na semenj le malo.

Trgovci ne polagajo na semenj velike važnosti, ker vedno bolj in bolj hira. Prišel je hitri z pred vojno; po priključitvi goriške dežele k Vidmu pa bo semenj kmalu zaspal, manjkajo mu življenske sile iz zaledia, ki je bilo Gorici s silo odtrgano. Na drugi strani pa vlada v deželi gospodarska kriza, ki ima za posledico pomanjkanje denarja. Sv. Andrej, posebno pa goriški trgovci bodo morali računati s temi dejstvi.

Ti pa, ki se jutri pripeljejo v našo Gorico, vzemi si k srcu te zlate nauke in ne bo ti žal: 1) Ne verjami sladkim besedam lažljivih kramarjev, ki ti bodo ponujali za malo denarja

cele skladišča blaga. Kupuj rajše pri znanih domačih trgovcih! Blago je sicer dražje, a toliko večja. 2) Pazi na listnico in denarico, ker ne veš ne ure, ne hipa, ko Ti lahko izgine. 3) Pazi, zlasti pri plačanju in menjavi denarja; kajti — kakor je med pienico mnogo hulike — tako je med dobrim denarjem mnogo ponarejenega. 4) Ne pij in ne jej preveč, ker po pijati rada glava boli, po preobilni jedaji pa želodec. 5) Ne pohajkuj pred komedijami glumačev; pojdi raje ob 15.30 v Trgovski dom k francoski komediji. — Ravnaj se po teh naukih in vesel se boš vračal iz Gorice.

— Srebrna poroka v Kostanjevici na Krasi. Dne 2. decembra t. l. praznujeta v Kostanjevici srebrno poroko g. Karel Trampuž in njegova družica g. Terezija Trampuž, teta veleč. g. kurata Trdana. Minilo je torej 25 let, odkar sta si slavljena podala roko v nerazdružljivo vez in neomajno zvestobo. Daleč naokoli je znan vzorni zakon in ljubav, ki spaja ta kristalnočista značaja; nevenljive so usluge in obile dobrote v vsakem oziru, ki jih izkazuje bližnji in daljni okolici v bratski blagohotnosti, zlasti pa posinoveljenima vojna sirotama, pri katerih se že kažejo sadovi skrbne vzgoje. Temu i dejansko krščanskemu zakonu se morajo diviti celo najhujši nasprotniki in se klanjajo tujerodci. Vsevečni na to plemenito dvojico ohrani zdravo in čilo do najvišje starosti njej in ostalim v čast in ponos!

— S. K. «Sparta» v Gorici vabi vse člane in prijatelje na izredni občni zbor, ki se vrši danes v nedeljo, dne 30. t. m. ob 10. uri predpoldne v društvenih prostorih v Via S. Giovanni št. 7 I.

— Iz Idrije. Pred kratkim se je tu pri nas ustanovila nekaka skupna slovensko-italijanska čitalnica v prostorih nekdanje gostilne pri «Crnem orlu», kjer se je prej nahajal «Circolo di lettura». Omenjeno društvo se je ustanovilo po večkratnem ponovnem predlogu od strani tukaj se nahajajočih Italijanov. K društvu je pristopilo več uradnikov, učiteljev in nekaj trgovcev. Društvo hoče biti popolnoma nepolitično; njegov namen je baje samo pripravljati boljše odnose in stike med tukašnjo inteligenco obeh narodnosti, pospeševati medsebojno spoznavanje in tako pomagati do boljše in prijaznejše sožitja. V koliko se bo stvar obnesla bomo šele videli. Uvidevamo potrebo boljše medsebojne spoznavanja in ne dvomimo, da je med Italijani mnogo razumnikov in poštenjakov, ki imajo resno voljo živeti s Slovenci v lepem in prijateljskem razmerju. Toda ravno pri nas, v Idriji, smo morali biti dosedaj, žalibož, o ravno nasprotnem prepričani. Koliko rudniških in drugih nameščencev je bilo ob službo, in to deloma najboljših, samo zaradi tega, ker niso zatajili svojega narodnega čuta.

Ce se pričakuje boljše sožitje, potem ko se gotove osebe moralno in gmojno uničijo, ne bomo prišli še tako kmalu do tega. Osebe, o katerih je znano, da so bile udeležene pri takih krivicah, bi po našem mnenju ne mogle biti člani takega društva.

— Vseled vedno rasteče draginje, so naši rudarji naslovili na vodstvo tukajšnjega živosrebrnega rudnika prošnjo, da bi se jim zvišale sedanje 5-lirske dnevnice za 150 odstotkov, to je na 12 L 50 cent. dnevno, in to za toliko časa, dokler bo trajala draginja. Ker je cena živil in drugih potrebščin bolj poskočila, kakor bi dohodek rudarjev, če se jim prošnja ugodni, je njih zahteva gotovo popolnoma upravičena. Ker so razna podjetja v Italiji že sama prišla do tega, da je treba delavcem v sedanji draginji pomagati, upamo, da se bo tudi vodstvo našega tukajšnjega rudnika oziralo na prošno delavstva in jo upoštevalo.

— Iz Kanala. Naša okrajna sodnija ali kr. Pretura — kakor jo sedaj imenujemo, se vendar s 1. decembra preseli v Kanal. Če pomislimo, koliko poti, koliko dražega časa so naši ljudje izgubili ko so morali za vsako najmanjšo stvar v Gorico, bo s preselitvijo vsem ustrezno. Nekoliko predolgo je bila naša sodnija v begunstvu, no hvala Bogu da bo vsaj sedaj na svojem starem mestu. Svoj sedež bo imela v predvojnem posloju, katero je bilo na novo sezidano. Le škoda da nimamo več slovenskih sodnikov, da bi lahko z njimi v našem jeziku razpravljali.

Znanost in umetnost

— Tedenski pregled gledališč in koncertnih prireditev. Pretekli teden nam ni nudil prav nič posebnega.

— Gledališče Filodrammatice je spet prevzelo klavno operetno družbo «Stella», ki se je na novo sestavila. Napovedala je vse stare operete in jih tudi uprizarja, ali zaman, ne gre pa ne gre.

— Gledališče Rossetti je z ameriškega reklamano naznanilo prihod filma Jackie Coogan z varijetnimi točkami baletke Leonidove z Rotstvom. Film ne nudi nič posebnega in je poleg tega še škodljiv za mladino, ker naravnost uč, kako postane deček lahko spreten žepar. Sploh ne vemo kako morejo oblasti dovoljevati prevajanje takih filmov, posebno pa dostop otrokom. Parček Leonidova Rostov sta sicer gibčna in fina plesalca, pa ne proizvajata nikakršnih klasičnih komadov kakor napovedano.

— Gledališče Verdi. Irma Grammatica privablja še precej ljudi v gledališče, pa vendar le ne toliko, kot jih imajo razna kino-varietna gledališča. Od vseh predstav je bilo najbolje delo Juškove «Tipalnice», ki so ganile do solz marsikaterega poslušalca. Obečana dela Ibsenova so izostala. S polno paro se pripravljava Beethovenova deveta simfonija, o kateri bomo pisali v četrtkovni številki bolj obširno. Par besedi bomo rekli tudi še o pustno-postni sezoni v tem gledališču.

Gospodarstvo.

TRŽASKA KMETIJSKA DRUŽBA v TRSTU
ulica Raffineria št. 7 ima v zalogi:

Semena: Spinačo «Viktoria» in «Viroslav» po L 6.50 kg. zgodnji nizki grah, seme salatine, solate, račiča, čebulček za sajenje, solatno peso itd.

Detelje: Inkarnatno, domačo in lucerno. Trave: Lasko Julsko, francosko pahovko, mačji rep in travniško bilnico.

Umetna gnojila: 19% Tomažovo žlindro «Columeta», rudniški superfosfat in kalcijev cijanamid ali apneni dušik.

Kmetijsko orodje: pluge, šape, in drevesne škarje, štrpce, železne grablje, srpe itd.

Amerikansko lepivo za sadno drevje: «Tree Stiches».

Krma za živino: koruzno moko, klajno apno itd.

Ptičja krma: ogorščica (ravizon), luščeni oves.

Zveplene trake. Sadna drevesca, copljeno trte itd.

Zobozdravniški ambulatorij
Dr CICERO
v privatni kliniki v Postojni
Tehnični ravnatelj Jak Fridmann
Vsako delo zajamčeno
Cene zmerne
Sprejema od 9—12 in 16—19
Podružnice: (562)
v Vipavi in v Sv. Petru na Krasi

Rok za pošiljatve
do 25. decembra 1924.

Velik
razpis daril.

Hočemo, da spozna vsakdo mibo za madeže «Urax», ki odstrani takoj radikalno vse madeže iz vseh vrst oblek ter ne škoduje niti najcennejšim tkaninam. Zato razpisujemo nastopno

nalogo za nagrado:

Česa nam je treba za odstranitev vseh madežev?

Odgovor: Mila proti madežem «Urax» in čiste v

1. darivo: novo kompletno spalno sobo v prvovrstnem lesu (ali v gotovini),
2. nov pisalni stroj «Adler» (ali na željo proti vrednosti v gotovini),
3. nov šivalni stroj «Central-Bobbini» pogrezljiv (ali v gotovini),
4. novo damsko kolo Puch M. 7 (ali na željo v gotovini),
5. novo moško kolo Puch M. 6 (ali na željo v gotovini),
6. nov šivalni stroj «Singer Langsch» (ali na željo v gotovini),
7. nova zlata moška ura,
8. zlata damska ura,
9. nov fotografski aparat 9x12,
10. daljnogled,
11. nova srebrna moška ura,
12. srebrna damska ura,
13. do 40 daril prvovrstne žepne in zapestne ure,
14. do 500 daril različna dobra tolažilna darila.

Pogoji:

1. Reševanja uganke se lahko udeleži vsak, kdor naroči in takoj plača kos mila za madeže «Urax» s poštnino vred 5 lir; zraven se pošlje še 1 tubo prvovrstnega kita in lima, vse franco.
2. Vseled nepotrebni manipulacij je priložiti 5 lir pri naročitvi ter odgovor na vprašanja, kakor tudi natančno pisan naslov.
3. Darila se bodo razdelila pod nadzorstvom javnega notarja in se bodo dobile tudi takoj obvestili ter objavili v tem časopisu.
4. Gorenja darila so preračunjena na najmanj 15.000 vpošiljateljev, ne glede na to ali so rešili vsi pravilno ali ne, ter se procentualno z vpošiljatkami zvišajo ali znižajo.
5. Vsak udeležnik se podvrže notarjevi odločbi ter je pravna pot nedopustljiva.
6. Nastavljenci tvrčke se ne smejo udeležiti tekmovanja. Vsa darila in naročeno mibo se pošlje carine in poštne prosto.
7. Kdor naroči 12 kos. = 60 lir mila «Urax», dobi fino Nickel Anker Remontoir uro gratis.
8. Kdor naroči 40 kos. = 200 lir mila dobi krasno zlato damsko uro 14 kar. zlato.

Mednarodna trgovska družba
„ADRIA“ GRAZ Postfach 205.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerve Dinarjev 60.000.000 —
Telefon: 5—18, 22—98

PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerve Dinarjev 60.000.000 —
Telefon: 5—18, 22—98

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4 ½ % vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Podružnice:
GORICA, Brežice, Celje, Černomelj, Kranj, Maribor

Podružnice:
Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split

Blagajna je odprta od 9½—12½, in od 14½—18

Naročajte in širite
„EDINOST“
Zlato, srebro, krone, platin, zobovje — 12
kupuje
Zlatarna ALBERT POUH
Trst, Via Mazzini 46

ZOBOZDRAVNIK
Dr. LOJZ KRAIGHER
specialist za bolezni v ustih in na zobeh.
sprejema za vsa zobozdr. in zoboteh. opravila
v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 20) od 9-12 in od 3-5.

Najboljši šivalni stroji so
I. R. I. Najboljši material. Največje jamstvo.
Brezplačen pouk v vezenju. Posebni stroji za šivanje in vezenje L 570.—, zaklopi z dvema predeloma L 720.—. Izbera inozemskih strojev po najzmernejših cenah.
Zaloga šivalnih strojev in potrebščin
24 Cervellini, Trst, Via G. Carducci 27
Na zahtevo se pošljejo ceniki.

!! Na obroke !!
Moške in ženske obleke izdelane in po meri, bogata izbira tu- in inozemskega blaga, plaščev, paletov, površnikov, dežnih plaščev, obuvala, klobukov, ženskega perila itd.
Lastna krojačnica za ženske obleke. - Cene in pogoji najudobnejši!!
Prvovrstna krojačnica za moške obleke
Viale XXX ottobre 3, I. Tel. 39-20
NB. Tvrčka ex „Providenza“ Via Giannatica 15 se je združila z našo.

Najvišje cene plačujem za
K O Ž E
kun, zlatic, lisic, dihurjev, vider, jazbecev, mačk veric, krtov, divjih in domačih zajcev.
D. WINDSPACH
Trst, Via Cesare Battisti št. 10
il nadstr., vrata 16 (17)
Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

Predno kaj nakupite, obiščite
Veliko skladišče pohištva
tvrčke
ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rettori št. 1 — Via Maicanton št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

Privatna klinika Dr. CICERO
Telefon 15 v POSTOJNI Telefon 15
za vse bolezni izvzete nalezljive.
ŽARKI X
Kabinet za električno zdravljenje — Laboratorij za analizo
Sobe z eno posteljo in skupne sobe z vsem modernim komfortom: Termosifone, svetloba, kopeli (561)
Postrežba hitre in ekonomične pomoči, v bližnjih vaseh z lastnim avtomobilom.

Tvrčka
Giuseppe Struchel
Via Mazzini št. 46, voga/S. Caterina
Velika izbira vseh modernih potrebščin
Najboljše in najfinejše blago!
Postrežba hitra in najtočnejša!!!
Najnižje cene!

Direktni uvozi
Pohištva
Nepretrgani dohodi
M. STEINER
d. z o. z.
Via Geppa 17 — Via Pauliana 1
Vogal Piazza Stazione.
Poročne sobe 50 različnih vrst. Spalne sobe za eno osebo. Obedne sobe z usnjatimi stolicami, 20 različnih vrst. Pisarne, veličanska izbira. Sobano. Kuhinje popolne in posamezni deli. Pisalne mize in druga oprema za urade navadne in ameriške mlzice in stolice. Pohištvo, posamezni kosi po tovarniških cenah. Najboljši vir nakupa za preprodajalce, gostilničarje itd. Pošiljatve na deželo z jamstvom.
M. STEINER d. z o. z.
Via Geppa 17 — Via Pauliana 1
vogal Piazza Stazione.
Velika skladišča v prosti lukci brez carine.

Inserirajte v „Edinosti“